

ZA DOSEGO ZMAGE
KUPITE VOJNE
BONDE

Kranjsko - Slovenska
Katoliška Jednota
je prva in najstarejša
slovenska bratstva pod-
porna organizacija
v Ameriki
Posluje že 51. leto
Pomagajmo naši nesre-
čni stari domovini!
Prispevajte za JPO-SS!

Entered as Second Class Matter December 12th 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 12th 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd 1917. Authorized on May 22nd 1918

NO. 42 — STEV. 42

CLEVELAND, O., 18. OKTOBRA (OCTOBER), 1944

VOLUME XXX — LETO XXX

Družinska tragedija

Cleveland, Ohio, 17. oktobra. — Frank Zakrajšek, znan pod imenom Frank Zack, je ustrelil svojo ženo Marian in potem pa še sebe, tako misli policija. Včeraj popoldne so poklicali sosedje policijo, ker so slišali iz stano-
vanje zakoncev, 795 E. 88. St. streljanje. Našli so oba mrtva. Mož je imel strel v glavi, žena pa v telesu in glavi. Stara sta bila vsak po 35 let in sta se poročila šele v juliju v Mansfield, Ohio.

Sosedje pripovedujejo, da sta se zakonca prepirala že zjutraj. Ob 12:30 popoldne je sosedja slišala strele iz stanovanja, nakar je prišel Zakrajšek ven in ji rekel, naj pokliče policijo. Nato je šel nazaj v sobo in se ustrelil. Ob mrtvih truplih je dobila policija samokres, iz katerega so bile izstreljene tri kroglice. Zack je bil zaposlen pri American Stamping Co., 678 E. 64. St., toda ni prišel na delo že od petka. Tudi žena je bila nekaj časa zapušljena tam.

NOVI GROB V CLEVELANDU

Margaret Champa

Dne 16. oktobra je nagloma umrla zadeta od srčne kapi Margaret Champa, stara 54 let, stanujoča na 6218 St. Clair Ave. Tukaj zapuščala žalujočega soproga Franka, tri hčere: Margaret Lenaršič, Mollie Kovehar in Jennie. Rojena je bila v Črnomlju, kjer zapuščala brata Franceta, sestro Marijo in več drugih sorodnikov.

Tukaj je bivala 34 let ter je bila članica št. 126 SNPJ. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 9:15 iz Želetovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo.

PRVI AMER. GENERAL VOJNI UJETNIK

Washington, 14. okt. — Vojni department je bil še 27. julija t. l. obveščen, da se pogreša brigad. generala Arturja W. Vanama iz Millvale, N. J., ko se je kot opazovalec nahajal v nekem bombniku nad nemškimi ozemljem. Dne 16. sept. se je pa ugotovilo, da je bil dotičnik interniran in se sedaj nahaja kot vojni ujetnik nekje na Nemškem. To je prvi sličen slučaj, da bi Nemci ujeli kakega ameriškega generala.

AMERIŠKE VOJNE IZGUBE

Vojni tajnik Stimson je naznanil, da znašajo ameriške izgube do 21. septembra 417.085. Samo na kopne armade pripade 351.293 izgub, na mornarico pa 65.792.

V Italiji je imela kopna armada 82.111 izgub.

Od 351.293 izgub kopne armade je bilo ubitih 68.569, ranjenih 185.921, pogrešanih 45.488 in vjetih 51.316.

Od 65.792 izgub pri mornarici jih je bilo 35.963 ubitih, 25.588 ranjenih, 9.761 pogrešanih in 4.486 vjetih.

Stimson je rekel, da se je pri kopni armadi 84.379 ranjenih vrnilo na fronto.

V številu izgub na italijanski fronti niso vključene izgube zračne armade. Ubitih je bilo 15.889, ranjenih 56.178 in pogrešanih 10.044 do 25. septembra.

Vesti iz slovenskih nasebin

Pueblo, Colo. — Alfonz in Alojzija Hochevar sta dobila obvestilo od vojne oblasti, da je bil njun sin Henry ranjen v Franciji. V tolažbo pa jima je to, da je isti dan prišel na dopust starejši sin, ki je služil na Pacifiku 27 mesecev. — Po večletni bolezni je umrla Mary Mramor, doma z Blok. Umrl je tudi Anton Gradisar, star 42 let in rojen v Prebllu.

Linton, Ind. — V bližnjem premogovniku New Harmony blizu Duggerja se je pripetila eksplozija, v kateri je bil ubit Vincent Barlich. Rojen je bil 15. okt. 1896 v vasi Kranje, okraj Lukovica, Jugoslavija, odkoder je prišel v Linton leta 1920. V prvi svetovni vojni je bil štiri leta. Tukaj zapuščala žena, dva sinova v starosti 20 in 16 let in več sorodnikov.

Duluth, Minn. — V pristanišču v bližnjem Superiorju se je na ladji smrtno ponesrečil John Pavlovich iz Bessemerja, Mich. Nesreča se je zgodila ponoči. So-dijo, da je ponesrečen padel z ladje in v vodo in utonil. Njegovo truplo je bilo prepeljano v Bessemer, kjer zapuščala žena, sina, ki je pri vojakih, poročeno hčer v Detroitu, dve sestri v Garyju, Ind., in brata v Jugoslaviji. Rojen je bil leta 1886 in v Ameriki se je nahajal od 1907.

Chicago. — Dne 21. sept. je bil ubit od električnega toka na delu pri Inland Steel Co. v East Chicagu Vinko Vidmar. Rojen je bil v vasi Ravna gora, kotar Vrbovsko, Jugoslavija. V Ameriko je prišel leta 1913, ko mu je bilo 16 let in je večinoma živel v South Chicagu. Tukaj zapuščala žena, dva sinova v starosti 14 in 18 let, 16-letno hčerko in več ožjih sorodnikov, v starem kraju pa mater, brata in sestro.

Chicago. — Dne 2. okt. je bil ubit od električnega toka na delu pri Inland Steel Co. v East Chicagu Vinko Vidmar. Rojen je bil v vasi Ravna gora, kotar Vrbovsko, Jugoslavija. V Ameriko je prišel leta 1913, ko mu je bilo 16 let in je večinoma živel v South Chicagu. Tukaj zapuščala žena, dva sinova v starosti 14 in 18 let, 16-letno hčerko in več ožjih sorodnikov, v starem kraju pa mater, brata in sestro.

Detroit. — V Dallasu, Texas, je umrla Tina Mancel, stara 61 let. Rojena je bila v Jugoslaviji. Zapuščala moža in sina.

Price, Utah. — Dne 28. sept. je na svojem domu umrl Anton Vovk, star 68 let. Bolan je bil samo par dni. Rojen je bil v vasi Leskovec, občina Draga pri Višnji gori. V Utah je prišel z družino leta 1913 in je bil eden prvih slovenskih naseljencev v tej okolici. Zapuščala žena Rozli, rojeno Golčar, dve hčeri, štiri sinove (tri v armadi) in tri vnukke.

TUDI ŽRTEV VOJNE

Philadelphia, Pa. 11. okt. — Tu živeča 65 letna Mrs. Anna Clamper je vzgajala 8 sinov, eden izmed teh je že svojočasno umrl, ostali, razen najmlajšega — Roberta so pa poročeni. Robert, ki je bil star 26 let, je služil v armadi. Včeraj je dobil njegov brat Walter uradno naznanilo, da je Robert padel na fronti; ko je to vest sporočil materi, je navedena sedla na stol, zakričala vsa prestrašena in umrla zadeta od kapi.

TRIJE NADALJNI ČLANI KSKJ PADLI ZA DOMOVINO

Zaporedna št. 36

S/Sgt. John Zupec

Barberton, Ohio — Dne 8. sept. je dobila Mrs. Ana Zupec uradno žalostno naznanilo, da je njen soprog S/Sgt. John Zupec dne 20. avg. 1944 padel nekje na francoskem bojišču. Pokojnik je bil v armadi nekaj čez dve leti, na fronti v Evropi pa okrog tri mesece.

S/Sgt. John Zupec je bil član našega društva sv. Jožefa št. 110. Tukaj zapuščala poleg žalujoče soproge in male hčerke tudi starše Johna in Alojzija Zupec in tri brate, ki so tudi vsi v ameriški armadi, Jakob in Louis se nahajata nekje na Francoskem, Joseph je pa skoraj že dve leti nekje na japonskih bojiščih.

Pokojnik John Zupec je bil blaga duša, zaradi tega ga ne bo pogrešala samo soproga, hčerka in njegovi starši, ampak pogrešal ga bo vsak, ki ga je poznal. Naj mu bo lahka gruda v tuji, daljni deželi, in naj počiva v miru božjem! Spominjajmo se ga vedno in tudi v molitvi ker je dal svojem mlademu življenju za svobodo narodu!

Tebi, žalujoča soproga, Vam, starši in bratje pa naj bo na tem mestu izrečeno naše globoko sožalje. Res je to hud udarec, ampak imejmo upanje ter zavest, da se bomo enkrat združili tam, kjer ni nobene vojske, pač pa večni mir v sv. raju.

Joseph Leksan, tajnik

POSNEMANJA VREDNA DRUŽBA

Chicago, Ill. — Predsednik General American Transportation korporacije Max Epstein, ki ima zaposlenih okrog 6.500 delavcev, je izročil čikaški univerzi znesek \$100.000 kot štipendijski sklad te družbe za svoje uslužbence, ki hočejo nadaljevati študije. Sklad bo v spomin za domovino padlih njenih delavcev-vojakov v tej vojni. Letna štipendija teh študentov izven mesta bo znašala \$1.200, za domače pa \$500.

AMERIŠKI RANJENCI PREPELJANI DOMOV

New York. — Na tukajšnjem La Guardia letališču je dne 10. okt. polkovnik Dr. Gordon Bulla Sr. omenil, da je bilo od "D" dneva, ali invazije v Franciji do omenjenega dneva z zrakoplovi nazaj v Ameriko prepeljanih že 12.000 ranjenih ameriških vojakov in razdeljenih po raznih bolnišnicah.

Zaporedna št. 37

Cpl. John A. Kopač

Milwaukee, Wis. — Cenjeno uredništvo! Tukaj pošiljam sliko našega pokojnega člana, brata Cpl. Johna Kopača, ki je tudi postal žrtev sedanje vojne.

Navadeni sobrat je šel k vojakom pred štirimi leti. Strica Sam-a je služil ves čas odkar so naše ameriške čete dospele v Severno Afriko. Bil je na fronti v Tuniziji, zatem v Siciliji, nato pa še v Italiji, kjer je bil ubit letos dne 25. avgusta v 25. letu svoje starosti.

Pokojni John A. Kopač je bil drugi član našega društva sv. Janeza Evang. št. 65, ki je odšel k vojakom, pa je prvi dal svoje mlado življenje za domovino.

Rojen je bil 8. aprila 1919; zapuščala mater Mary, dva brata, Franka in Stanleya in sestro Mary, oče mu je umrl 3. sept. 1943.

V imenu našega društva izrekam žalujoči materi, bratom in sestri naše globoko sožalje; John, Ti pa v miru božjem počivaj v tuji zemlji!

John Oblak, tajnik

NEKAJ O MUSSOLINIJU

Zeneva. (ONA) — Švicarski list Gazette de Lausanne poroča iz švicarsko-italijanske meje, da je propadli italijanski diktator Benito Mussolini prošil, da pošljejo k njemu duhovna, da ga izpove.

Duhoven, katerega ime je ostalo prikrito, je bil več ur pri njem v vili Gargnano v severni Italiji. Ko je duhoven prišel v Mussolinijevo vilo, so ga natančno preiskali, kajti padli diktator se silno boji, da ga bo nekdo ubil.

Govorice trde, da je Mussolini sam pripovedoval svojim najbližjim prijateljem, da "ga bodo kmalu in kar na lepem našli mrtvega" — ako se Italijanom ne bi posrečilo, da pridejo do njega, potem bodo Nemci sami skrbeli zato, je dejal baje Benito Mussolini svojim prijateljem.

Mussolini pa je tudi resno bolan — zdravniki so mu predpisali jako strogo dieto, katere pa Mussolini ne drži. Nasprotno, časniki kar poročajo, da je celo začel zavživati različna omamila, ki še bolj izpodkopujejo njegovo zdravje.

AGITIRAJTE ZA MLADINSKI ODDELEK!

Zaporedna št. 38

Sgt. Joseph Brozich

Beaver Falls, Pa. — Cenjeni sobrat urednik! Tukaj Vam pošiljam sliko našega člana-vojaka Sgt. Josepha Brozicha, ki je izgubil svoje življenje za domovino dne 17. sept. 1944 na francoskem bojišču. To je že druga taka vojna žrtev našega društva; prvi je bil Thomas G. Pavlinich, ki je bil ubit dne 15. jan. 1943.

O tragični smrti Sgt. Brozicha so bili njegovi starši od vojnega departamenta uradno obveščeni. Njegov oče Frank je bil večletni blaginjak našega društva sv. Valentina št. 145 in dvakrat delegat na Jednotini konvenciji. Pokojni, ki je imel dobrega očeta in mater, tako tudi brate in sestre, je bil rojen v tem mestu 7. febr. 1915. V vojaško službo je bil pozvan 28. okt. 1941 in sicer v Camp Croft, S. C., od tam je bil poslan v Fort McClellan, Ala., kjer je služil kot instruktor dokler ni odšel preko morja dne 15. junija 1944 na Francosko, pridružen je bil 115. oklopni tankovi infant, spodajajoči k 28. diviziji. Povsod je služil kot dober vojak do zadnje ure.

Pokojnik je bil sin dobro poznane družine, njegova mati Katarina je tajnica društva sv. Veronike št. 242 v West Bridge-water, Pa. Poleg žalujočih staršev zapuščala tudi tri brate in tri sestre: John in Michael sta doma, Sgt. Francis je pa pri vojakih v Avstraliji; doma bi-vajoče njegove sestre so: Barbara, Catherine in Mrs. Ed. Ri-sian, vsi spadajoči h KSKJ.

Obžalujemo očeta in mater vsled te velike izgube ljubljene sina enako tudi njegove brate in sestre. Pokojnemu Jo-žetu pa želimo večni mir in pokoj in večna luč naj mu sveti. Slava njegovemu spominu!

Frank Flajnik, tajnik.

POŠLJITE MOLITVENIKE!

Rev. Pij J. Petric, župnik slovenske cerkve na Osmi v New Yorku, je od apostolskega delegata prejel brzojavno prošnjo za najmanj 150 slovenskih molitvenikov. Kdor te-daj lahko pogreši kak še do-bro ohranjen molitvenik, naj ga pošlje na naslov: Rev. J. Pe-tric, 62 St. Marks Place, New York 3, N. Y.

Privatna, bratstva in družabne organizacije morejo premoženje svoje organizacije investirati v Obrambne bonde in znakom (Defense Bonds and Stamps), serije F in G.

Grški partizani osvobodili Atene

Kairo, 13. okt. — Grški partizani so danes po treh letih in pol nemške okupacije osvobodili Atene in danes je zopet nad starodavno Akropolo plapolala grška zastava.

Prvo poročilo o osvoboditvi grške prestolice ni vsebovalo nobenih podrobnosti napada, ki so ga vprizorili partizani, ampak iz poročila se da sklepati, da so se Nemci po naskoku partizanskih čet umaknili ne zapustili tudi Pireja.

Sir Maitland Wilson, poveljnik zaveznih sil v Sredozemlju je v Rimu naslovil na grški narod radijsko poslanico, v kateri ga zagotavlja, da je osvobojeenje vse Grčije blizu. Domneva se, da je okupacija vse Grčije in grških otokov v teku prihodnjih dni zagotovljena.

Vest o osvoboditvi Aten, ki je sedmo zavezniško glavno mesto, iz katerega so bili pregnani Nemci, je izzvala divje demonstracije med grškimi nase-ljenci po raznih mestih na Srednjem vzhodu. V Aleksandriji se je vršila velika parada, v kateri je korakalo 50.000 grških prebivalcev.

NEMIRI V AVSTRIJI

London. — Radio iz Moskve poroča, da je avstrijsko ljudstvo jako v strahu in zbegano ker se ruska in jugoslovanska armada bliža meji Ogrske, to-rej tudi Avstrije. Tako se je že na Dunaju in ostalih mestih te države poostro odmerke ži-vi; mesto Gradec na Štajerskem so zavzeli uporniki, Nemci jim pa grozijo, da bodo mesto iz zraka napadli; ogrska vlada je izdala ukaz, naj se ljudstvo preseli v zapadni del države; misije diplomatov za-puščajo Budimpešto; na Dunaju je bilo število profesorjev poslanih v koncentracijska ta-borišča.

VOJNI PLEN NACIJEV

London. 11. okt. — Danes je v parlamentu neki poslanec poročal kako ogromno škodo so že Nemci povzročili tekom sedanje vojne, neoziraje se na človeške žrtve. To materialna škoda se lahko samo v nekatereh svojčasno okupiranih drža-vah ceni na 26 in pol bilijona dol., če se računa na drža-vam naloženi okupacijski da-vek in za zaplenjeno, neplačano blago. V tem oziru je bila Francija prizadeta za 10 in pol bilijona dol. na ukradenem blagu in \$2.300.000.000 na oku-pacijskih stroških; Holandsko so Nemci oropali za \$1.700.000.000 blaga in stroški okupacije so pa znašali dva in pol bilijona dol. Sedaj že osvobodjena Belgija je na tretjem mestu glede te škode v znesku \$3.100.000.000.

ROJSTNI DAN MRS. ROOSEVELT

Washington. — 11. okt. — Danes je obhajala soproga predsednika Mrs. Anna Eleanor Roosevelt na skromen način svoj 60. letni rojstni dan. Ko so ji prišli razni častniki čestit-tati, je izjavila, da se počuti povsem dobro in da je zato Bo-gu hvaležna.

Kratke vojne vesti

Feldmaršal Rommel ubit

London, 15. oktobra. — Nemška uradna poročevalska agen-cija D. N. B. je danes uradno naznanila, da je umrl feld-maršal Erwin Rommel, ki je kot poveljnik nemškega afriškega armadnega zbora pognal Angleže prav do vrat Aleksan-drije.

Poročilo pravi, da je Rom-mel podlegel ranam, toda ne pove, kako je bil ranjen, niti kdaj je umrl. Uradna vest pravi, da je Hitler odredil svečan državni pogreb.

Zavezniške vesti so prvič po-ročale o Rommelovi smrti že 22. julija in sicer, da je bil od zračne bombe ubit ko se je vo-zil v svojem avtu nekje na fron-ti.

4.000 bombnikov na delu nad Nemčijo

London, 16. oktobra. — Te-kom nedelje je bilo nad Nemčijo nad 4.000 zaveznih bomb-nikov, ki so strahovito bombardirali nemške komunikacije, ki dovažajo rezerve in material na baze, ki se nahajajo za Siegfriedovo linijo.

Zavezniška zračna sila je te-kom noči tudi bombardirala Hamburg in Wilhelmshaven. Prvič so bile 6-tonske bombe — takozvane potresne bombe, — ki so bile vržene na jez Sorpe, 20 milj južnovzhodno od me-sta Dortmund.

Boji za osvoboditev Belgrada

London, 15. okt. — Ruske in jugoslovanske partizanske sile so se včeraj priborile v notra-njost Belgrada, kjer se borijo z nemško garnizijo, ki je bila puščena, potem ko je nemški generalni štab zbežal iz mesta. Pričakuje se, da bo Belgrad vsak čas padel.

Zadnja radijska oddaja v Moskvi poroča, da je srbski kvizling Milan Nedić zbežal iz mesta z nemškim režimom.

Madžarska prosi za premirje

London, 15. okt. — Neka br-zojavka iz Ankare javlja, da je Madžarska, katere položaj je vprico prodiranja Rdeče vojske proti Budimpešti postal brez-upen, poslala v Moskvo dele-gacijo, ki je zaprosila za mir. Glasom poročila, ki ga je ob-javil radio v Lille-ju na Fran-coskem, je bil ogrski regent Admiral Horthy aretiran od Gestapa in odveden v Nemčijo.

GOERING ARETIRAN?

London. 11. okt. — Iz Berli-na se tukajšnjemu dnevniku "Evening News" po nevtalnih dopisnikih poroča, da je bil ne-davno nemški državni maršal Herman Goering aretiran; Goeringova žena vsakemu obisko-valcu zatruje, da je nemogoče govoriti z njeni mmožem, ne pove pa naravnost, kje se na-haja; vsled tega kroži govorica o njegovi aretaciji.

ZRACNA VOŽNJA V EVROPO

Washington. — Panameriška zrakoplovna družba naznanja, da bo v doglednem času uve-dla redni zračni polet iz De-troita v London in Pariz; vož-nja do Londona bo veljala \$156,50, do Pariza pa \$160,00 za eno osebo.

DRUŠTVA NAZAJ

DRUŠTVO SV. JOZEFA ŠT. 53, WAUKEGAN, ILL.

Vabilo na koncert in piknik

Ker v polletnem času ni bilo piknika ali druge veselice, je bilo sklenjeno na društveni seji meseca avgusta, da naše društvo priredi posebni program v nedeljo 29. oktobra ob 7:30 zvečer v dvorani fare Matere Božje. Na programu bodo imeli kazenje vojnih slik, katere bodo predstavile bojno polje ali fronto po različnih krajih sveta. Slike bodo glasne in jako zanimive, torej se jih priporoča vsakemu članu in članici. Program ni samo za naše člane, ampak je odprt vsem domačim rojakom v naselbini, torej naj vsak član pripelje s seboj svojega soseda ali prijatelja ker program jim bo gotovo v zadovoljstvo.

Cisti dobiček je namenjen v sklad za naše člane-vojake in ker je to jako dobri namen, je želja odbora, da bi vsi člani sodelovali pri tem in se vdeležili kazenja slik s svojimi prijatelji v polnem številu.

Vstopnina bo 50 centov in vstopnice (karte) bodo poslane članom potom pošte. Člani in članice so proseni, da prispevajo to svoto s svojim rednim mesečnim assessmentom v mesecu novembru na društveni seji.

Pridite na to prireditev v polnem številu! Nadalje bo odbor preskrbel za nekaj pijače v spodnjem prostoru in ob tej priliki se bo oddalo tudi en bond v vrednosti \$25.00.

Na seji meseca oktobra smo bili prijazno obiskani po gl. uradniku John Pezdirtzu, kateri se je ravno mudil v Chicagu po drugih poslih in je prišel v Waukegan na kratak obisk v nedeljo zjutraj ob času naše društvene seje. Sobrat Pezdirtz je bil predstavljen navzočim članom po častnem pred. Frank Opeki in brat Pezdirtz je lepo pozdravil članke ter jim na kratko povedal o razmerah v Jugoslaviji in tudi čestital društvu na lepem napredku. Prav lepa hvala bratu Pezdirtzu za njegov obisk in lepe besede. Z bratom Pezdirtzem je bil tudi navzoč Mr. Izanc iz Clevelanda.

S sobratiskim pozdravom,
Joseph Zorc, tajnik

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA ŠT. 101, LORAIN, O.

Članica društva umrla
Tem potom naznanjam javnosti žalostno vest, da smo izgubili iz naše sredine sestro Frances Juha, 32. letno članico našega društva ter soprogo večletnega bivšega tajnika in uradnika tega društva.

Zatistnila je za vedno svoje oči dne 29. septembra po dolgi in mučni bolezni. Pristopila je k Jednoti leta 1912 in je bila vedno aktivna in vneto članica dokler je ni bolezen napadla.

Tri mesece nazaj, in sicer v juniju smo spremili k zadnjemu počitku brata John Juha, neumornega društvenega delavca, sedaj je pa kruta smrt zopet posegla v družino ter vzela življenje tudi njegove soproge.

Pogreb se je vršil dne 2. oktobra ob 9. iz farne cerkve sv. Cirila in Metoda. Sv. mašo za zadušnico je daroval naš č. g. župnik Rev. Slaje. Položili smo jo k večnemu počitku na Calvary pokopališče kjer tudi počiva njen soprog.

Tukaj zapuša hčerko Dorothy, sestro Mary Gradišek in brata Frank Karnic.

V imenu društva izrekam prizadetim naše iskreno sožalje, pokojnico pa ohranimo v blagom spominu. Naj počiva v miru božjem.

Michael Cerne, taj.

DRUŠTVO SV. MIHALJA BROJ 163, PITTSBURGH, PA.

Bratje in sestre gore omenjenega društva! Javljam vam,

da smo sve bliže, i skoro na vratih naše proslave 50 godišnjice obistanka naših dvi organizacija KSKJ i HBZ. Kako ste već čuli, da ćemo imati koncert i posle ples na 29. oktobra u 6 sati zvečer v crkvenoj dvorani sv. Nikole, Millvale, Pa. Program za koncert biti će lepo izabran, a biti će isto razni govornici, naši mestni činovnici, načelnici in glavni odborniki KSKJ i HBZ. Samo svi složno dovedite sobom svojo rodbinu i prijatelje, jer takve 50 godišnjice nečete više slaviti, makar bute i 100 let živili, a isto bujen dan prijle. Obširnej program bute imali pred zabavom onaj tjeđan.

A sada molim vas lepo sve one, koji ste uzeli one tikete za nagradu \$15 i \$10, da mi odrezke (stubs) predajte čim prije, a nikaku knjigu neprodanu, jer znate, za koju svrhu delamo, zato smo svi dužni da poradimo stari i mladi, imati ćemo svi skupaj veliku zahvalu.

Isti, koji ste zaboravili da je bila sjednica, pak ste tako zaostali platiti svoj assesment, i tu se požurite, ne čekajte zadnjega dana u mesecu. A isto agitirajte za novo članstvo u kome odelku bilo. Svi dobrodošli, dobro će biti za Vas, i za naše društvo.

Sobratiski vam pozdrav,
Matt Brozenić, tajnik.

DRUŠTVO SV. ANE ŠT. 170 CHICAGO, ILL.

Vabilo na sejo

Minilo je že par mesecev, odkar ni bilo nobenega poročila od strani našega društva. Poletna vročina, pikniki in še druge zabave so se vršile kar zaporedoma, zato niso bile društvene seje privlačne. Jesenski večeri so dolgi, časa dovolj za premišljevanje, kaj bi bilo bolj koristno za napredek društva. Kakor vam je znano, smo že par let nazaj sklepale in delale načrte, ali bi priredile božičnico za naše male ali ne? Nismo mogle priti do pravega sklepa in to do zadnje naše seje. Zdaj smo pa rekle: "Nič več odlašanja, to leto moramo, našemu mladinskemu oddelku prirediti božičnico. V ta namen smo že začele nabirati prostovoljne denarne prispevke naših članic. Nobena ni prisiljena in vsak najmanjši dar, bo z veseljem sprejet."

Kakor vam je znano, ne moremo teh stroškov kriti iz društvene blagajne, ker imamo že itak skozi celo leto dovolj izrednih izdatkov. Prosim, pridite torej na prihodnjo sejo, ki se vrši 22. oktobra, da se dobro pripravimo za to božičnico, ki se bo vršila po naši letni seji, to je 24. decembra. Na tej seji boste slišale tudi finančno poročilo naših nadzornic za zadnje tri mesece. Obenem pa še prosim vse tiste, ki ste zaostale, da skušate poravnati na tej seji, da mi ne bo potreba še posebej vas opominati.

Pozdrav vsem,
Anna Frank, tajnica

DOPISI

O JEDNOTINI 50-LETNICI V BARBERTONU, O.

Barberton, O. — Vsa tri Jednotina društva v tej naselbini, št. 110, Ill., in 243 bomo s ponosom zabeležili v društveni arhiv, ker so združena skupaj na tako lep način pred kratkim proslavila 50-letnico naše podpornice matere KSKJ.

Počastili smo jo tudi za njen 50 rojstni dan že prej in sicer tekom zlatojubljene kampanje pri dr. sv. Srca Marije št. 111 še posebno s tem, da smo pridobili več kot 50 članov in članic obeh oddelkov. Tako pri dr. sv. Jožefa št. 110 in pri Srca Jezusovega št. 243 so pomagali na pridobivanju novega članstva.

Ker se nam pa to ni videlo

dovolj, se je porabilo priliko ter skupno kot otroci ene matere, ki se je spomnijo za njen rojstni dan, se nam je zahotelo še javno praznovanje. Dne 30. septembra prirejen banket s primernim programom je sijajno uspel v vseh oziirih. Far-na dvorana je bila popolnoma zasedena pri banketu. Tako je občinstvo prihajalo še pozneje na ples.

Program je otvoril in katerega je izborni vodil naš 3. gl. podpredsednik KSKJ in večletni tajnik dr. sv. Jožefa št. 110 sobrat Joseph Lekšan, je bil primerno izbran. Ker ni bilo mogoče programa omeniti pred omenjeno proslavo, naj ga sedaj nekoliko navedem: 1) Takoj po okusni večerji (tako so se izrazili nekateri) so na odru zapele članice mladinskega oddelka dr. sv. Srca Marije, ameriško himno, tako tudi navzoče občinstvo.

2. Zatem so dečki Boy Scouts z ameriško zastavo na odru in brat, Frank Dechman, izvršili obljubo (prisegi) ameriški zastavi, občinstvo pa je skupno za njim ponavljalo.

3. Sledil je govor duhovnega vodje vseh treh društev č. g. župnika Matt A. Jagra. Žal jaz, ki sem bila zaposlena za odrom, nisem vsega govora slišala. Pripomniti pa moram, kakor so se izrazili navzoči, da take govore, ki so ga imela Rev. Jager, se malokaterikrat sliši. Father! Prav radi bi ga priobčili v Glasilo, naj ga še drugi čitajo, da ga imamo na rokah? Iskreno se Vam zahvaljujemo za iskrene in duhovite besede, da bi rodil res kaj sadu!

4. Zopet so deklice zapele pesem—Jednotino himno, ki jo je najprvo deklamirala Frances Spetich.

Deklice, ki so nastopile v petju so sledeče: Mary Spetich, Frances Spetich, Rose Stopar, Mary Stebly, Emma Mayer, Jeanette Ujcie. Na piano jih je spremljala Louise Ujcie. Nato so dodale še pesmi: "Kadar boš Ti vandrat šel" primerna za te čase, ko naši fantje tako številno vandrajo z punkeljkom po žalostnem širokem svetu! "Čiganski otrok" sta pa pe-le sestri Spetich.

5. Nadaljni govornik je bil brat John Dečman, predsednik porotnega odbora KSKJ. On je v angleščini in slovenščini orisal zgodovino naše matere Jednote. Kot večletni uradnik in dober opazovalec pri KSKJ, se je dotaknil naših prvih pionirjev, ki so orali ledino na katoliškem fraterizmu, omenil njihov velike zasluge; te prva-ke moramo spoštovati, posebno mlajši rod!

6. Članice odraslega oddelka Jennie Bertoncel, Jennie Hite, sta v duetu zapele jako mične pesmice: "Ko lani sem tod mislil šel" in "En suštar me vprašal." Na piano jih je spremljala Frances Dechman.

7. Zatem je govorila prva nadzornica KSKJ sestra Mary E. Polutnik. Mary ni samo do-bra pevka, tudi v govorih se obnese še posebno, ker tako rada agitira za večjo in močnejšo K. S. K. Jednoto. Dotaknila se je minule zlatojubljene kampanje in jo veselil, ker smo se v Barbertonu pri ženskem društvu tako obnesli in zmagali v zadnji kampanji. Mary! Hval-ležni smo Ti za poset, posebno me ženske, ki smo imele zastopano našo gl. uradnico.

8. Nato je sledil s kratkim ali izbranim govorom brat Math Pavlakovich, 2. gl. podpredsednik K. S. K. J. Kakor drugi go-vorniki, tako je tudi on imel pred seboj vrline in dobroto, ki jih deli naša K. S. K. Jednota.

9. Sestra Mary E. Polutnik, nas je poleg govora nagradila še z dvema pesmicama. "Na le-vo tri, na desno tri" in še eno drugo, čije sem pozabila ime. Na piano jo je spremljala Miss Zorc. Obe sta došli iz Loraina, Ohio.

10. Stoloravnatelj je nato predstavil uradnike in uradni-

ce vseh treh društev KSKJ v Barbertonu. Ravnotako častne gošče, ki so bili prisotni.

11. Sedaj je pa prišel na vr-sto glavni govornik te slavnosti, zastopnik naše KSKJ, brat Louis Železnikar, glavni po-možni tajnik. Brata Železnikarja dobro poznamo kako navdušen govornik je. Njegov jednat govor, ki se je nanašal izključno le nato slavnost, je bil precej obširen. Omenil je dobroto, katere KSKJ, deli in ki smo jih vredni, mi praktični katoličani! Omenjal je zasluge naših prvih predstavnikov skozi vso dobo 50 let, od ustanovitve Jednote, pa do sedaj. So, neprecenljive in bogate! KSKJ se je vedno udeleževala med našim narodom, kot ena prvih na bratskem polju, ver-skem in v po tem geslu vedno posluje že pol stoletja." Svoji-ki s svojimi: "Vse za vero, dom in narod!"

12. Kot-zadnja točka programa je bila podana živa slika: "V spomin trem, za domovino padlim članom-vojakom." Dečki v Boy Scout uniformi Glynn Krizay je držal na odru ameriško zastavo, pileg njega pa Alfonz Casserman, in Henry Casserman. Malo oddaljen na strani, je stal na poziv in pove-lje Raymond Dechman, na po-imensko klicanje imen stolorav-natelja, je oddal salvo in s tem naznanil, da so padli junaki, katerih slava in čast ne bo ni-kdar, pozabljena. Imena teh junakov so: S/Sgt. John Zup-pee, član dr. sv. Jožefa št. 110, Pvt. John T. Stefansky, član dr. sv. Srca Marije št. 111 in Pvt. Adolph Zvonar, tudi član dr. sv. Jožefa št. 110. Ta pri-zor je bil žalosten, marsikateri izmed navzočih je imel solzne oči.

Tako smo slavnost 50 letni-ce naše Kranjske Slovenske Jednote praznovali še drugi dan s peto sv. mašo, ki je bila darovana po namenu vseh treh društev, za žive in mrtve člane in članice, posebno še za člane-vojake. Da bi se kaj kmalu zdravi povrnilo na svoje domo-ve! Pri sv. maši so bili prisotni vsi gl. uradniki in uradnica KSKJ. Kakor, tudi kadečinje dr. sv. Srca Marije (St. Mary's cadets). Precej lepo število se je odzvalo tudi članstva skup-nih društev.

Odbor vseh 3 društev se tem potom želi iskreno zahvaliti, vsem gl. uradnikom in uradnici, ki ste prišli tako daleč na našo slavnost. Duhov. vodju Rev. Matt A. Jager, delavcem, kuha-ricam, dekletom, ki so servirale, ter vsemu članstvu, ki je poma-galo s tako lepo udeležbo. Pri-srčna hvala vsem skupaj in Bog Vas živi!

Za pripravljalni odbor:
Frances Smrdel

POSUZITE SE!

Cleveland, O. — Že dalj časa je slišati v naselbini o "Nor-wood Community Council," to je bi rekel zbiralšče, ali pa če rečemo organizacija stanoval-cev te okolice, kjer je prilika za posvetovanje, kaj bi bilo potre-ba v tej okolici zboljšati, od-praviti, ali zamenjati slabo za dobro.

Na čelu tega gibanja je v prvi vrsti Mr. Frank Suhadolnik, ki je ob enem tudi vodja nove "International Library," na E. 55th Street in St. Clair Ave., kjer imajo narodne skupina svoje umetninske-izložbe. Mr. Suhadolnik, se je posvetil na razpolago ljudem te okolice, da bo deloval za izboljšanje te okolice in stanovalcev z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago od mesta in od vlade.

Vsak mesec se vrši v ta na-men seja v prostorih na Supe-rior Ave. čitalnice. Tudi je že ustanovljen klub, v katerega se lahko vpišete posamezniki, dru-štva, ali še druge skupine, kar daje moč, s katero potem lahko dosežemo od mesta ali vlade, kar mislimo da je za zboljša-nja potrebno. Ni pa samo to, so še drugi problemi, zboljša-

nje okolice in hiš posestnikov je eno, drugo pa je tudi vpraša-nje; ohraniti okolico v tisti vel-javi, kot je bila do sedaj. V mnogih delih mesta se ljudje bojijo neke vrste novih soso-dov, kamor tisti pridejo, pred njimi nam ljudje bežijo, pose-stva v takih delih mesta zgubi-jo veljavo.

Vse to so problemi, za kate-re se je treba ob času zanima-ti, da ne bo potem kesanja. Za to je treba iti na take sestanke in seje. Treba se je vpisati v to društvo, za lastno protekcijo in se redno udeleževati teh po-svetovanj. O tem je bilo že mnogo in bo še poročano.

Naj ob tej priliki sporočim še to, da bo ravno v ta namen pri-rejen zanimiv večer dne 25. oktobra, v sredo večer v zgornji dvorani čitalnice na E. 55th St. in St. Clair Ave. brez vsake vstopnine. Tu bo predstava slik potem pa važna predavanja. Ta večer naj bi bila dvorana na-polnjena. Program se prične točno ob 8. uri in bo do 10:30. Dvorana ali prostor tega poslo-pja, ki je že toliko let služilo za poučevanje in za amerika-nizacijo, bo odslej mnogo pove-čana za razne poučne tečaje, kulturne in narodne. Ljudje naj bi se bolj posluževali teh prostorov v njih korist, razve-drilo in kratkočasje ob zimskih večerih. Vsakih 14 dni se bo vršila tudi slikovna predstava. Poslužite se tega, kar je nare-jeno in z davki vzdrževano za stanovalce te okolice.

A. G., poročevalec

SLOVENSKI VOJAK V AVDIENCI PRI PAPEŽU

Waukegan, Ill. — Ameriški slovenski fant Pfc. Frank Les-nak, ki se nahaja neke v Ita-liji, je pred ne-davnim pisal svo-ji sestri Mrs. Frank Drasler, 1126 McAlister Ave., North Chi-cago, da je bil v Rimu, kjer je imel tudi izred-no priliko, da je bil v avdienci sv. očetu. Tako-

le piše Frank:

"Nekje v Italiji"
4. septembra, 1944

Draga Frances:

Danes imam več povedati, kakor navadno. Počutim se do-bro in izhajam prav fino. Rav-nokar sem prišel nazaj iz tri-dnevnega oddiha, ki sem ga preživel v Rimu. Odkar sem prek morja nisem doživel še nič, kar bi mi bilo bolj ugajalo.

V soboto 2. septembra sem se podal v Vatikansko mesto ter sem si ogledal katedralo sv. Pe-tra. Ne morem Ti povedati, ka-ko lepa je in kako zelo sem užival ta obisk. Celo jutro sem si ogledoval to katedralo. Po-poldne pa sem šel v kapelico in videl papeža Pija. Stražniki so ga prinesli v osredje kapele, odkoder je nagovoril vojake, najprej v angleščini, potem pa v francoščini. Po tem nagovo-ru nam je podal svoj blagoslov, nato pa se je pogovarjal ose-bno z nekaterimi vojaki. K sreči sem bil ravno čisto spredaj. Ko je šel mimo, me je vprašal, kako mi je, obenem pa se je tudi s svojo roko dotaknil in blagoslovil rožne vence, ki sem jih držal v roki. Potem sem po-ljubil njegov prstan. Sv. oče izgleda jako dobro in ima ču-dovito osebnost.

V nedeljo zjutraj sem šel spet v Vatikansko mesto in sem bil tam pri maši. Cerkev ima trideset oltarjev in maše se opravljajo neprenehoma od pe-tih zjutraj do poldne. Po ma-ši sem šel gori navrh kupole in po pravici povem, da sem bil prav zares truden, ko sem pri-šel gori po nič manj kakor 650 stopnicah. Užival sem ta obisk in težko čakam, da pridem do-mov in Ti več povem o vsem tem.

Rožne vence, ki jih je papež blagoslovil, Ti pošiljam domov za otroke. Zraven pošiljam tu-di tri križe, namreč zate, za Rose in za Mae. Med tem obis-krat sem posnel tudi več sličic in upam, da se bodo posrečile. Pozdravljam vse doma. Bog naj Vas blagoslovi.—Tvoj brat Frank."

Pfc. Frank Lesnak, sin po-kojnih Mr. in Mrs. John Les-nak iz North Chicago, je pri vo-jakih od julija 1941, prek morja pa je bil poslan 6. avgusta 1942. Tudi njegov brat An-thony je pri vojaki od febru-arja 1943 naprej, je Pfc. in se nahaja v Camp Cooke, Calif. Oba sta člana društva sv. Jo-žefa št. 53 KSKJ in društva Holy Name. Njun svak Cpl. Victor Dietz pa je neke v Fran-ciji.

Jennie Keber.

"Draga mama! . . ."

Kakor vse druge, tako boli srce tudi vsako slovensko mamico v Ameriki ko njen sin od-haja v armado, ali na vojsko. Potem jo skrbi not in dan, ka-ko se njenemu Johnu ali Fran-ku godi in težko pričakuje nje-govega pisma iz taborišča, ali pa morda s fronte. Glede do-pisovanja je pa važna stvar namreč, če umeje njen sin tudi slovenščino, da mu lahko tako piše, ker se angleške pisave ni nikdar učila, drugič pa, če zna tudi njen John slovensko govo-riti in za silo pisati. V tem ozi-ru žanje sedaj mati uspeh, če je svojega sina v njegovi mla-dosti naučila slovenščine, kar žal, mnogo mater ne vpoštev-a, in to pozneje obžaluje. . .

Prav nič pa ni tega žal sestri Mary Pristavec, članici društva št. 120 v Forest City, Pa., ki že več časa svojemu sinu-vojaku v slovenščini dopisuje, tako pa dobiwa tudi od sina slovenska pisma. Eno takih pisem nam je navedenka za objavo dolo-pisala. To zanimivo pismo smo dobosedno prepisali brez vsa-kega popravka samo radi tega, da bodo cenjeni čitatelji lahko uvideli dobro voljo in korajžje tega ameriškega slovenskega fanta, ki ni nikdar hodil v ka-ko slovensko šolo, pa vseeno po svojem piše, da ga njegova ma-ti lahko razume. Pismo se gla-si:

Iceland, 4. sept. 1944

Draga mama!

Predno nadalje pišem, ti po-vem desim dubu dva V-Mail od tebe, eden uceraj, eden pa danes. Sem biv prov visiv sli-sat od tebe spit. Nebos ta pi-sem dobila tolk hitro, zato ker more jiti u Washington na par-vo.

Sim u spitali za moje noga. Ni niche dost—ena kust u an-ke, pa zdej je allright; ne tre-ba niche skarbit. Moje tonsils pa nemorja ven uzet, ker so she parvec gnile (inflamed); bom mogu cakat za ena par kedne.

Ti me uprasas ce lahko za-stupim use kar mi ti pises; Yes, cist use zastupim, zde sim se fanj navadu tvoje čuckanje berit, vse vem kar pišeš. Tist pisem, ka sim ucere dubu, re-čes de bi rada vidla de domu pridem, ampak na ves ce bos mogla dochakat. Nisi bolana, al si? Ti na smeš tako pisat men ce nisi bolana, zato me prevec skarbi. Sem si mislu uprasat Red Cross da bi sli po-gledat, in pol bi pa moj officer me pustu domo pridet, ampak ne morem iz Navy monkeyjat okol, zato če bi v yast riku, da ti men pises da si bolana, in če bi me domo postil, pol bi pa Red Cross chekal in ce bi lazo (lying), bi shov u jail. Prec mi odpis in pove mi che ye kaj wrong doma.

Zde bom tud mogu Defense Bonds quitat kupuvat. Sem \$37.50 kupu, en nimam niche dost dinarja tle; iz menev sem tiste Bonds. Ali ti she dabu-vas \$. . na mesec od mene. Ali mores kaj sparit za mene? Druga rajza ka mi pises, daj mi povedat. Maybe ce nehom mogu zadost nasparat za do-

mu pridet, me bos mogla ti po-slat dinar. Yast imam vec ka-kor \$. . sam, pa nabi rat yih casho; pa tle gore nemorem yih cashat anyway bi mogu cak-kat de bi domu parsu; za en cajt jih ne bom vech kupu; che bom she en rate dubu bom pa spit zacev yih kapuvat.

Od Joeja sim dubu pisem za-ten teden rece, da je vse OK. Moje brate pa iz New Jersey nich ne pisejo, zi za ena three ali four weeks nisem slisu od yih. Marbit bo zde I. kaj pisa-la ko bo nasaj parsla u Jersey.

Yast sim piso pisem naše M. na 28. avg. ko ya biv T. birth-day. Nisem nich mu kupu, zato tle gor nimaje niche dost za prodajat za otroc.

Vceri sem sho k ta drugi ma-še in sa cist lepo pel po Icelan-dic. Sa tud pel take pesme ko u nas cirku samo da ya blo in Icelandic.

Zde mislim, da sim pa ze pre-cej napiso po Slovensco, za en-krat bom pa spit, maybe drugi mesec; bom trayov enkrat na mesec, ti pa tud po slovensko napisaj.

Zde te pa prav lepo pozdra-vom in vosim de se boma kmal vidli spit. Morebit nebo tu taku dolgo.

Tvoy lubi sin,
Pavel.

Lahka noč in naj te angel varje!

BIVŠI DELAVCI TELEFONSKIH DRUŽB V OBOROŽENI SILI DOBE SLUŽBE NAZAJ

Cleveland, O. — Svetovni do-godki se hitro sučejo in ko pri-de dan, ko se bo besno klanje med narodi končalo, bo v srch onih svoj in žena, ki danes tve-gajo svoja življenja za domo-vino, nastala nova skrb — skrb glede prilik, ki jih bodo imeli do zasluzka, ko se povrnejo v civilno življenje.

Nekatera podjetja so na po-budo vlade svojim delavcem, ki so se morali odzvati klicu do-movine, obljubili dela, ko se po-vrnejo. The Ohio Bell telefonska družba ima okrog 1,800 biv-ših delavcev in delavk, ki dan-es služijo Strica Sama. Te dni je družba podvzela korake da se njenim delavcem v oborože-ni sili zagotovi, da jim ni tre-ba skrbeti glede dela, kajti isto jih bo čakalo, da ga nastopijo čim se povrnejo.

Mr. Randolph Eide, družbin predsednik, je osebno poslal pi-sma na te bivše delavce, v kate-rih jim je sporočil:

"Ako ste vsled katerega koli vzroka eden izmed onih, ki so bili v dvomu, morda v skrbih, če bo vaše delo pri telefonski tvrdki še na razpolago za vas, ko se povrne, prosim vas, da sprejmete to pismo kot moje pristno zagotovilo, da se zanašamo na vašo pomoč v oskrbo-vanju velikanskega povojnega telefonskega dela, ki nas čaka."

Mr. Eide je svojim delavcem v oboroženi sili tudi obrazložil sledeče objekte kompanije:

Da se vsem delavcem preskr-ti delo pri kompaniji, ki bo vsaj enako v vseh glavnih ozi-rih onemu, ki so ga vršili pre-dno so se podali v oboroženo silo. Onim, ki so bili v vojni pohabljeni, se bo nudilo priliko do takšnega dela, kot ga bodo mogli vršiti.

Vsi vračajoči se delavci bo-do imeli priliko do poviškov plač na podlagi bazičnih in te-denskih plač.

Kot je bilo poročano, drži Ohio Bell družba seznam vseh svojih delavcev v oboroženi sili, med aktivnimi delavci, s pri-pombo, da jim je bil dovoljen dopust, da služijo v oboroženi sili svoje domovine.

Lenka: "Povej mi, ali me res ljubiš, France?"

France: "I seveda te."

Lenka: "Ali bi šel tudi v smrt zame?"

France: "Nak, tisto pa ne, moja ljubezen je nesmrtna."

Stoletnica rojstva Josipa Jurčiča 1844 - 1944

Med pisatelji in pesniki, ki so nastopili na našem slovstvenem polju pod vplivom Levstikovega in Stritarjevega literarnega programa, se nam sredi dvojice najdražjih imen: Josip Jurčič in Simon Gregorčič.

Stritar pravi, da je od nekdanjih hvalil in poveljčeval proti drugim narodom narod slovenski, da tako pridno in zvesto prebira, a ne samo to, da si s tako ganljivo požrtvovalnostjo omisla slovstvene izdelke. — Tega narodovega priznanja je bil predvsem deležen Josip Jurčič, ki je od svojih prvih povesti do danes ostal naš najprijatelj in najljubši pisatelj. Danes, ko imamo skoraj v vsaki hiši že malo knjižnico, si težko predstavljamo, kako je bilo ob časih, ko še ni bilo dobrih ljudskih povesti. Besedo so imeli modri stari pripovedovalci, ki so imeli sijajen spomin, vedeli zgodbe starih časov in jih znali lepo, zanimivo pripovedovati.

To se je vršilo zlasti ob dolgih zimskih večerih pri predstavi in pri raznih domačih opravkih, kamor so se zbirali sosede na skupno delo. Kakor je bila babica ali stara teta živela v knjižnici in pravljice za otroke, tako je bil ded ali stari stric zabaven pripovednik za odrasle. Razen pratike in pobožnih knjig ni bilo nič tiskane pri hiši. Šele ob Prešernovih časih smo dobili nekaj prevodov znanih šmidovih povesti, med njimi na primer "Sv. Genovefo," ki se je mnogo čitala po slovenskih hišah. V tem času se je rodila tudi prva domača povest "Sreča v nesreči," ki jo je leta 1836. izdal župnik Janez Cigler. Ta povest, ki so ji rekli tudi "bukve od Svetinova," se je od leta do leta prebiral na zimskih večerih. Nato so prišle "Novice." Za njimi pobožne "Drobtinice" in Mohorjeva družba. A manjkalo je dobrih ljudskih pisateljev. Po letu 1848. so se začeli oglašati Janez Trdina, Luka Svetec in drugi; najbolj je pospeševal naše pripovedno slovstvo leposlovni list "Slovenski Glasnik," ki ga je začel leta 1858. v Celovcu izdajati profesor A. Janežič in so pri njem sodelovali pisatelji: Fran Levstik, Fran Erjavec, dr. Janez Mencinger, Simon Jenko, Fran Cegnar in drugi. A vse je s svojo pripovedno umetnostjo prekosil Josip Jurčič, ko se je pojavil med njimi. Rojen je bil 4. marca 1844.

Rodila nam ga je dolenska vas Muljava. Težko si je misliti bolj primeren kraj, ki bi mogel dati pisatelju toliko zgodovinskih spominov, toliko vsakdanjih domačih dogodkov in tako zanimivih narodnih tipov, kakor jih ima okoliš Muljave. Še danes se nahajajo po teh krajih ljudski originali, zabavne osebe in staropreprosti ljudje, ki jih srečavamo v Jurčičevih povestih. Tudi jezik tega okrajja je nekaj posebnega: poln hudomušnih primer, prijeten in šaljiv, rad nekoliko zbadljiv, poleg tega pa bogat na izrazih in narodnih pregovorih. Tako se je vse pripovedno in jezikovno bogastvo tega kraja združilo v Jurčiču in on ga je s svojim izrednim leposlovnim talentom prinesel v slovensko literaturo in dal svojemu narodu vrsto najlepših ljudskih knjig.

Ako se vozimo po dolenski progi od Ljubljane, se nam odpira nov svet zelenih gričev in dolin, pokritih s širokimi gozdi in skromnimi njivami, ob njih pa sanjajo preproste dolenske vasi in samotne kočice, živeče od trdega dela in borgega zaslužka. Tu in ta se še pokaže graščina — spomin starih časov.

— v Višnji gori pa se spominimo slave naših starih mest, ki se zdaj kaže le še v slikoviti skupini hiš, naloženih druga vrh druge, kakor da bi se tiščale tako skupaj zato, ker so jim odvzeli staro srednjeveško obzidje in se zdaj brez varne obrambe boje novih časov. Med njimi se beli razvalina starega gradu in tam nekje se skriva skrivnostni polž s svojimi ponosno — junaškimi zgodbami. Vlak vozi po lepi zeleni dolini ob cesti. Tu se začenja Jurčičev kraj. Tu po tej cesti je hodil v šolo v Višnjo goro.

Izstopimo v Stični. Proti jugu se med nizkim gričevjem vleče tiha dolina, ki jo zapira mal parobek z belo cerkvico, — nekaj hišami in jagnjedi, ki se vitko dvigajo nad slamnatimi strehami. Tam je Muljava. Tri četrte ure rabimo do tja. Hodimo po ozki cesti in kdor je čital Jurčiča, se mu zdi ves kraj čudno znan. Tu je hodil Lovro Kvas svojo pot na Slemenice. Tam nekje na griču med gozdovi so Slemenice. Tu ob potoku je mlin, kjer je hodila naša znanka Neža Rožmarinka. Potnik nam prihaja nasproti. Zdi se nam, da smo ga srečali v Jurčičevih povestih. Tu je kraljestvo desetega brata. Morda bo zdaj zdaj stopil izza ovinka ali samotne hiše pred nas sam Martinek Spak —deseti brat. Tam se kaže kočica na koncu vasi, skromna, za silo zbita in podprta. Taka je bila Krjavljeva kočica. Ako se ozremo nazaj, vidimo pod zelenim gozdnim grebenom belo zidovje starodavnega stiškega samostana. Na levi se dviga par višjih gričev tam je Kozjak in Kravjak — ostanek starih malih gradov. In tam zadaj se dvigajo pobožja zelenih vrhov. Tam je Krška dolina. Prišli smo do Muljave. Sedaj šele vidimo, kako lepo lego ima ta pristna dolenska vas.

Od Jurčičevih časov so vaščani nekaj svojih hiš prezidali, a vidijo se še one stare domače kmečke hišice, ki so ravno vsled svoje preprostosti imele na sebi toliko vaše poezije. Taka je tudi Jurčičeva rojstna hiša. Stopimo s ceste po obronkih navzgor in obstojimo pred njo. Koliko lepih spominov nas obide pred to tako našo kmečko hišo! Ob hiši je vrt. Tem stoji še ona tepka, pod katero je ležal Jurčič, ko je prišel v jeseni 1879. obiskat svojo oslepelo mater in se je prehladil. Iz hiše stopi prileten mož, Jurčičev brat. Prijazno nas pozdravi. Začne se razgovor. Marsikaj zanimivega izvemo o pisatelju in prejšnjih časih. Toda mi bi pred vsem radi videli tisto čudotvorno peč, kjer je v dolgih zimskih večerih sedel stari ded in pripovedoval zgodbe o starih časih. Vstopimo. Še vse je tako, kot je bilo. Mala kmečka soba kaže še vse znake svoje preteklosti. In peč — najpriljubljenejša bivališče in zavetišče naših kmečkih otrok — stoji v kotu kot nekdanj. Ob nji je prostora, nekoliko v steno vdolben zidek ali zapeček. Tam so sedeli ded, Jožek pa je ležal na peči, poslušal in premišljal. In vrstila se je zgodba za zgodbo, zdaj o čarovnicah, zdaj o roparjih, o Turkih in ciganih, o vojaskah in kralju Matjažu, o tihotapeh in vojaških beguncih, o Francozih in čudnih dolenskih dogodivščinah.

Iz tega kraljestva bajk in povesti je prišel Jurčič na ljubljanske šole. Ker se je dobro učil, je bil sprejet v Alojzijeve višje. Tam so prefekti spoznali njegovo ljubezen do čitanja in mu nudili, kar so mogli. "In tako dobi Jurčič," piše Fran Levstik v svojih spominih, "nekega dne v roke tudi letnik 1858. Bleiweisovih Novic in tam najde v našem slovstvu zgodovinsko znamenito razpravo Levstikovo 'Napake slovenskega pisanja.' Trikrat je bral ta spis, ki je takrat v Slovencih napra-

NAŠ DOM

Kjer slavček v poletne večere najslajše prepeva, v planinski tihoti Gergorčičev grob zdaj sameva, kjer Mahničeva borca rodila nam burja je kraška, — vpognila ga ni, ubila zahrbtnost ga laška! — kjer čuje vrh Skalnice svete naš Ože in moli, Sedej, ki priča in žrtve bil naše je boli: Tam je naš dom!

Oj zemlja, ki mater, očetov slovenskih neštete sledove ti nosiš stopinj nam presvete, ki dala nam vsem si bogato življenje, v tujini nam naših ti sanj hrepenenje! Pozdravljen naš daljni, naš ljubljani dom!

Če zdaj te zverinskega časa brezbožni prelom, ah, zbičal je, zemlja, da vsa krvaviš, razmesarjena vsa, iz ran brez števila, v morja če solza in krvi potopljena ječiš, če strašna tepta neizprosna, prekruta te sila, po temi, trpeči, usuznjeni dom, mi, tvoji otroci, še bolj hrepenimo.

V tej boli neskončni, pregrenki s teboj vsi trpimo. V bridkosti ti svoji, nesrečni naš dom, vse lepši, vse dražji si nam, zdaj tvoja le sreča še bolj hrepenenje je našim željam, predragi, preljubljeni dom!

David Doktorič.

("Duhovno življenje," Buenos Aires, Argentina.)

vil toliko hrupa, a vselej mu je vroče prihajalo, tako ga je raznel. Levstikov nauk: Slovenskim pisateljem se je od preprostega naroda učiti, a ne po tujih zgledih in po svoji glavi pisati — ta zlati nauk si je Jurčič globoko vtisnil v svojo dušo, po tem nauku je pisal vse svoje žive dni.

Tako je Levstik našel svoje pravega učenca. To je bilo tem bolj mogoče, ker je Jurčič prinesel z Muljave bogat zbiranje dedovega narodnega jezika in njegovih pripovedi. Poslej Jurčič doma na počitnicah neprestano zapisuje, narodne izreke in vsebino narodnih pripovedk. Takoj se pokaže njegov sijajni pripovedni talent. Že kot četrtošolec začne javno pisateljati in v "Spominih na deda" poda one zanimive stare zgodbe, ki jih pozna danes vsak slovenski otrok, na primer "Kozlovska sodba v Višnji gori," "Raztrgana Višnja gora in zakrpan Žužemberk," "Večer na slovenski preji," itd. Tik nato se loti svojega prvega večjega dela "Jurija Kozjaka."

Lahko rečemo: za "bukvami o Svetinih" prva dobra slovenska ljudska knjiga. Mohorjeva družba, ki jo je leta 1864. izdala, jo je morala dvakrat natisniti. Jurčič, ki je bil takrat sedmošolec, je dobil zadnjo častno nagrado. S to povestjo se je med ljudstvom posebno povzdignila ljubezen do lepe knjige. "Živahno dejanje, postraheno nazaj v strašne čase turških vojakov, krepko risani značaji in znameniti, zlasti Dolencem znani kraji, kakor staroslavni grad Kozjak, velevažni stiški samostan, sloveča božja pot na Krki in cerkev Matere božje na Muljavi, vse to je vzbujalo zanimanje za izborno, s krepkim realističnim peresom pisano povest," pravi Fran Levstik. "Stari stiški župnik Hinek je tri nedelje zaporedoma pridigoval samo o Juriju Kozjaku in iz vse okolice so ljudje kar vreli v cerkev."

Po maturi je odšel Jurčič na Dunaj, kjer se je seznanil s Stritarjem ter s svojim marljivim delom tudi tega našega svetovnega potnika pridobil za delo na polju slovenske literature. V prvih letih na Dunaju je pisal Jurčič "Desetega brata." O tem piše Fran Levstik: "Kako je Jurčič živel na Dunaju, kako je stradal in prezebal, po vlažnih luknjah prebival, o tem bi se dali pisati dolgi žalostni spomini. Omenim samo to, da sva enkrat pet dni obživel ob enem samem goldinarju in še tistega sva si vzela na posodo. A poleg tega je neprenehoma delal in se pripravljval za svoj pisateljski poklic. V tem času se je rodil "Deseti brat," sedaj prava narodna knjiga, ki obsega nekatere tako klasične prizore in tako genialno risane značaje

— omenjam samo Krjavlja, strica Dolefa in Obrščaka — da se svetijo kakor pravi biseri v naši leposlovni književnosti in bodo večno združeni s slavo Jurčičevega imena. Izšel je leta 1866. "Deseti brat" je prvi slovenski roman in lahko rečemo, da je še danes prvi roman, ki ga bere vsak Slovenec in vsaka Slovenka. Osebe tega romana, ki so tako naše, slovenske in resnične, nam stopijo tako živo pred oči, da se jih z veseljem spominjamo vse življenje kot svojih dragih mladostnih znancev.

Toda od slave se ne da živeti. Vkljub veliki marljivosti, s katero je pisal Jurčič za naše liste, ni mogel izhajati na Dunaju. Zato je leta 1868. odšel v Maribor kot urednik "Slovenskemu Narodu." Čas je bil buren in Jurčič se je poleg svojega rojaka Tomšiča z vso vnetostjo lotil dela za list. Gotovo je, da je pri tem trpel njegovo pisateljsko delovanje. Leta 1871. je odšel celo v Sisek, da bi tam urejal nemški list, pisal v jugoslovenskem duhu. Jurčič je bil namreč tudi v politiki zvest učenec svojega učitelja Levstika in je z vsem prepričanjem zagovarjal narodno jugoslovensko smer, ki je dobivala v teh letih že svoje jasnejše oblike. A to je drugi del njegovega življenja. Leta 1872. se je kot urednik Slovenskega Naroda preselil v Ljubljano, kjer je podnevi delal za list, ponoči pa do pozne ure pisal svoje romane in povesti. V tem času so nastala njegova dela: "Doktor Zober," "Med dvema stoloma," "Lepa Vida," "Erazem Tattenbach" itd., ki so še danes najljubše čtivo vseh naših čitateljev. Jurčič je imel poseben dar pripovedovanja, s katerim si je mahoma pridobil občinstvo vseh vrst. Njegovi romani so kljub predodkom proti tej "pohujšljivi" vrsti leposlovja segli v široke vrste naroda. Jurčičeva velika zasluga je, da je privabil k dobri slovenski knjigi naše ljudstvo ob času, ko so stari domači pripovedovalci že izumirali, in odprl pot našemu leposlovju v kroge, ki so dotlej poznali le tuje knjige. V besedi in dejanju je njegovo pripovedovanje priljudno, zanimivo, naravno in živahno, da gledamo pred seboj resnično življenje in ljudi, kakor so živeli in žive po naših vaseh in mestih, po kočah in gradovih. Vse njegove spise prepleta živa fantazija, napet razvoj dogodkov in izvirna narodna šaljivost, ki je z Jurčičevimi originali stopila v naš književni svet. Zato bodo njegova dela ostala pravi zaklad našega narodnega življenja.

Leta 1876. je Jurčič izdal svoje veliko dramatično delo "Tugomer." Pokazal nam je

dogodke iz zgodovine polabskih Slovanov in z njimi razkrival našo narodno usodo. Pred nami se vrste prizori, v katerih nastopajo slovanski knezi in velmožje, žene in narod v težki borbi z nemškimi nasprotniki. Glavni junak je Tugomer, ki pade v boju, da s krvjo izbrise greh, ker je preveč zaupal sovražnikom. "Tugomer" je prva slovenska narodna drama; v nji se zrcalijo razmere in nazori tedanje dobe; v osehah in besedah čutimo le razne smeri v naši politični borbi, na zgodovinskem ozadju se nam rišejo sodobni dogodki in ljudje.

Jurčič je stal v teh letih sredi najhujšega domačega političnega boja, ki ga je kot urednik vodil v duhu napredka in svobode. Njegovi članki v Slovenskem Narodu so kazali narodu pravo pot sredi političnih zmed in spletk. Ko je izbruhnila na Balkanu vstaja, je Jurčič krepko zagovarjal upravičenost slovenske osvobodilne vojne in poudarjal pomen teh velikih dogodkov za naš. Dne 1. maja 1877. je pisal: "Na jugu se je začel sveti slovanski boj za osvobodjenje naših bratov. Vara in moti se Madžar in Nemec, če misli, da smo tako neumni, da bomo Slovani bratu Rusu nosili nesrečo in tako kopali svoj lastni grob. Greh naš pa bi bil, če bi hoteli za madžarski in dunajski šovinizem doprinesati kakršnekoli žrtve." Po padcu Plevne je pisal: "Plevna je padla." In v teh treh besedah se izgovarja veliko dejanje: doljena je velika in odločilna bitka, ki uničuje dednega sovražnika Slovanstva, bitka, dobljena za osvobodjenje slovenskih naših bratov na jugu, za moralno dviganje narodnega duha tudi nas avstrijskih Slovanov.

Vkljub vsem viharim političnim dogodkom, ki so mu dali pri uredništvu mnogo posla, je Jurčič zvesto živel svoji pripovedni umetnosti. Pripravljal je veliko delo iz staroslovenske dobe, a dovršil je samo prvi del pod naslovom "Slovenski svetec in učitelj." Imel je še polno načrtov. Leta 1881. je osnoval s prijatelji "Ljubljanski Zvon," za katerega je pisal roman "Rokovnjači." Toda medtem ga je že premagovala bolezen. Iskal je zdravlja v Gorici in na Brdu, a zaman. Dne 3. maja se je širil po Sloveniji vest, da Josipa Jurčiča ni več med živimi. Veliki njegovi načrti so padli z njim v grob. Roman "Rokovnjači" je dovršil njegov prijatelj Janko Kernik, ki mu je bil v pripovedni umetnosti najbolj soroden. Pokopali so ga v Ljubljani in na grobu se svetil napis iz "Tugomerja," ki jasno izraža Jurčičevo življenjsko pot:

Trd bodi, neisprosen, mož je klen, kadar brani je časti in pravde narodu in jeziku svojemu.

—(E. Gorshe po knjigi "Vodniki in preroki," ki jo je spisal dr. Ivan Lah.)

KAKO JE ŽIVEL KANT

Slavni nemški filozof Emanuel Kant je vstal jutraj ob petih, naj je bilo pozimi ali poleti, v petek ali svetek. Svoje mu staremu služitelju je naročil, da mora biti z njim strog, če se ne bi hotel takoj dvigniti, kadar ga je zbudil. Sedem ur spanja je bilo po njegovem mnenju dovolj. Živeti pa je treba redno, to je prvi pogoj za zdravje, je dejal. Ko se je oblekel, je šel takoj v svojo študijsko sobo, kjer ga je čakal skromen zajetek: slab čaj in pipa tobaka.

Bil je velik prijatelj kave, pa je vendar trdil, da je škodljiva. Zato se je je izogibal. Do sedmih je pregledal svoje predavanja, nato pa je šel na univer-

zo, in sicer tako točno, da so Koenigsberžani lahko po njem naravnali ure. Ob desetih je navadno prišel domov, sezul čevlje in si nataknil copate, nato pa do enih študiral. Pri kosilu je imel navadno goste. Večkrat se je pripetilo, da so se razvneli po kosilu ognjevit razgovori in takrat so ostali pri mizi večkrat tudi do šestih zvečer.

Po kosilu je šel na kratek sprehod. Šel je po tako imenovani filozofski poti, se vsedel na klopi in se zamislil. Ker so ga ljudje večkrat nadlegovali, je začel menjavati svojo običajno popoldansko pot. Poleti je hodil zelo počasi, ker se je ogibal potenja, češ da mu škoduje. V zadnjih letih se je omejil na bližnji kraljevski vrt, pa še tja je hodil le, kadar je bilo zelo ugodno vreme. Na promenadi je najrajši hodil sam. Najpriljubljenejši človek mu je postal neprijeten, če se mu je na sprehodu pridružil. Ko je prišel domov, je čital, večerjal, točno ob desetih pa je legel k počitku. Tako je potekel pri njem dan za dnem in nihče ga ni mogel pripraviti do kakšne spremembe dnevnega reda. Mogoče mu je res tako redno življenje pomagalo, da je kljub slabi telesni moči dosegel l. 1804 lepo starost 80 let ko je umrl.

AGITIRAJMO ZA MLADIN. SKI ODDELEK!

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti naznanjamo vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancom, da nasa je previden s svetimi zakramenti za vedno zapustil naš ljubljani soprog in dragi oče

Frank Pirc

ki je dne 25. avgusta 1944 tako nepričakovano izdihnil svojo blago dušo na svojem domu in na rokah svoje žalostne soproge.

Rojen je bil 24. februarja 1883 v št. Jerneju na Dolenskem. V Ameriko je prišel leta 1908. Kako so ga rojaki spoštovali in ljubili, se je prav lepo pokazalo, ko je ležal na mrtvaškem odru in na dan pogreba.

Izguba pokojnega ni zadel v srce samo njegovo družino in ožje prijateljstvo, temveč celo naselbino. Zatorej si bomo v dolžnost, da se iskreno zahvalimo iz dna srca vsem skupaj, kateri ste tolikrat prišli obiskat ranjega Franka in ga tolažili, ko je bil bolan. Nihče ne bi mogel verjeti, da tako v kratkem času in tako krepak mož, pa je tako hitro nas zapustil. Ni bil bolan, ne zdrav, a on se ni podal do zadnjega trenutka, ko je videl, da se ne da več vztrajati.

Zahvalimo se iskreno častitim gospodom Rev. Matias J. Butala, Rev. George J. Kuzma in Rev. A. J. Sinaky za opravljeno sv. mašo zadušnico, ki so jo darovali sv. pokojnega. Iskrena hvala Rev. Matias J. Butala za obiske in ker so prišli moliti na dom ob krsti in za opravljene pogrebne obrede in molitev ob grobu. Prav lepa hvala Rev. George J. Kuzma, ker so prišli na dom in vzeli slike, ki je pokojni Frank ležal na mrtvaškem odru.

Zahvalimo se prav iz srca častitim šolskim sestram cerkve sv. Jožefa, ker so prišle na dom moliti za blago dušo pokojnega.

Hvala članom društva Najsvetnejšega Imena za skupno molitev ob krsti; sploh hvala vsem društvom in članom, katerih je bil pokojnik član, namreč društvu št. 3 KSKJ, društvu sv. Petru in Pavlu št. 66 ABZ in društvu Triglav, pri katerem je bil tajnik ob času smrti. Zahvalimo se predsedniku J. L. Jevitzu in tajniku Peter Musichu za izraženo sožalje, katero sta izročila v imenu društva št. 66 ABZ v znamenje spoštovanja in ljubezni do pokojnega. Prisrčna hvala vsem darovalcem vencev in za naročene svete maše, katerih je bilo dosti naročenih in tudi iz drugih krajev. Preveč bi zavzelo prostora, ako bi imenovali vsakega posebej. Zato vas prosimo, da nam ne zamerite, da se zahvalimo z eno besedo vsem skupaj prav iz dna našega žalostnega srca.

Prav lepo se zahvalimo tudi družinam, katere so nam bile v pomoč in tolažbo v teh bridkih urah: Mr. in Mrs. Louis Matičič in hčerke Betty in Mary, Mr. in Mrs. John Impari, Mrs. Josephine Kolenc, Mrs. Jim Talaga, Mrs. Joseph Fata, Mrs. Edward Terlep, Mrs. Stella Zupančič, Misses Ann in Lillian Terlep, in vsem skupaj, kateri ste nam kaj pomagali že na ta ali oni način.

Ne smemo pa pozabiti zahvaliti se tudi pogrebniemu zavodu Mr. Anton Nemanich, za tako lepo urejeno vodstvo pri pogrebu, in za njegovo posrežljivost in naklonjenost, ko je bil nam tako lepo na roki v vseh ozirih.

Še enkrat prisrčna hvala vsem skupaj, kateri ste nam kaj pomagali; mi vas ne bomo pozabili.

Ti pa, dragi soprog in ljubljani oče, ki si nas tako nenadoma zapustil, v globoki žalosti ti kličemo: Počivaj v miru božjem po Tvojem trudoplnem življenju; naj Ti sveti večna luč.

Zalujoči ostali:

MARY PIRC, soproga
LT. JOSEPH F. PIRC, SGT. J. STANLEY PIRC,
in FRANK PIRC, JR., sinovi
MARY omožena Mrs. John Terlep, hčer
GLADYS, sinaka

Joliet, Illinois, 10. oktobra, 1944.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izbite vaše vrste	
Lastnost Kraljevo-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državih Amerike	
UREJENOST IN UPRAVLJIVOST	
5117 ST. CLAIR AVENUE	CLEVELAND 8, OHIO
Vse skupine in ostanke morajo biti v našim uradnih pisarnah do oktobra 1944	
Načrtovanje in izvedba v skladu s pravili Katoliške Jednote	
Marčutina:	
Za član na leto	\$0.24
Za član na leto	\$2.00
Za član na leto	\$3.00
OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY	
THE GRAND CATHOLIC SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U.S.A.	
In the interest of the Order	
Issued every Wednesday	
OFFICE: 5117 ST. CLAIR AVENUE	
Phone: Henderson 9815	
Cleveland 8, OHIO	
Terms of subscription:	
For members yearly	\$0.24
For nonmembers in U. S. A.	\$2.00
Foreign Countries	\$3.00
Member Catholic Press Association.	
83	

NAŠ PONOVI APPEL

V zadnji izdaji Glasila je bil na uredniški (4.) strani objavljen apel našega glavnega tajnika brata Josipa Zalarja, naj bi se naše članstvo pomujalo in zavzelo za živahno agitacijo, da bi naša Jednota ob Novem letu štela ravno 40,000 članov. Dotični apel je bil tiskan tudi na Our Page v angleščini.

O tej, takozvani "tihi" kampanji, ali "kampanji dobre volje" je malo prej že tudi uredništvo pisalo, namreč, da bi v sedanjem zlatobulebnem letu izvršili željo našega gl. predsednika brata Germa da doseže 40,000 članstva v obeh oddelkih. Sicer to ni samo želja brata Germa, ampak tudi želja vsake gl. odbora, in menda tudi želja vsakega našega Jednotarja in Jednotarice.

V tej "tihi" kampanji nimamo nobenih voditeljev ali generalov, pač moramo biti voditelji VSI SKUPAJ. Z dobro voljo za našo koristno stvar bomo gotovo dosegli uspeh, saj nas je skupaj na tisoče in tisoče kampanjski agitatorji!

KSKJ. je štela koncem avgusta t. l. v obeh oddelkih 39,613 članov; 128,591 odraslih in 11,022 mlad. oddelku, po tem številu smo za doseg 40,000 članstva še za 387 na kratkem. Prav boguhvalezni bi morali biti, če bi bilo samo to število merodajno! Žal, v tej dobi do Novega leta jih nam bo zopet nekaj nemila smrt odvzela, nekaj bo suspendiranih, nekaj jih bo pa morala odstopilo. Po tem računanju nam jih bo do 1. jan. manjkalo najmanj petsto (500), torej mora znašati naš prirastek vsak mesec vsaj 166 novih članov za dobo treh mesecev, ali okrog 500.

Naša Jednota šteje sedaj v 19 državah kjer posluje 176 krajevnih društev; ako določimo vsakemu društvu tri (3) nove člane tega ali onega oddelka, ali obeh skupaj do Novega leta, pa jih bo okrog 500! Samo tri nove v treh mesecih, to ni prav nič pretirano, le dobre volje je treba od strani društvenega odbora in članstva.

Da bo malo medsebojne tekme, smo to našo kvoto razdelili po posameznih državah kakor sledi:

Država	Število društev	Kvota novih članov
Arkansas	1	3
California	2	6
Colorado	9	27
Connecticut	1	3
Illinois	36	108
Indiana	4	12
Kansas	5	15
Michigan	9	27
Minnesota	21	63
Missouri	1	3
Montana	5	15
Nebraska	1	3
New York	6	18
Ohio	23	69
Pennsylvania	38	114
Washington	1	3
West Virginia	1	3
Wisconsin	9	27
Wyoming	3	9
Skupaj		528

Bratje in sestre! Od danes naprej imamo za to kampanjo samo še dva meseca in pol časa. V tem oziru naj velja še naš poseben apel na ona društva, ki so v zadnji kampanji dremala. Zdaj je prilika, da nadomestite zamujeno! Samo tri nove člane do 1. januarja!

NAGRADE

NAŠE TIHE KAMPANJE TRAJAJOČE
OD 1. SEPTEMBRA DO 31. DECEMBRA, 1944

ZA DOSEGO 40,000 SKUPNEGA ČLANSTVA

CILJ KAMPANJE 500 NOVIH ČLANOV
V OBEH ODDELKIH

NAGRADE V GOTOVINI ZA ODDRASLI ODDLEK

Za \$ 250.00 zavarovalnine	\$ 1.00
Za 500.00 zavarovalnine	2.00
Za 1,000.00 zavarovalnine	4.00
Za 1,500.00 zavarovalnine	6.00
Za 2,000.00 zavarovalnine	8.00
Za 3,000.00 zavarovalnine	12.00
Za 4,000.00 zavarovalnine	16.00
Za 5,000.00 zavarovalnine	20.00

NAGRADE ZA MLADINSKI ODDLEK

Za vsakega novega člana ali članico, ki se zavaruje v načrtu "AA" ali "BB", se bo plačalo \$1 nagrade. Za vsakega novega člana ali članico, ki se zavaruje v načrtu "CC" (20-letna zavarovalnica), se bo plačalo sledeče nagrade:

Za \$ 250.00 zavarovalnine	\$ 2.00
Za 500.00 zavarovalnine	4.00
Za 1,000.00 zavarovalnine	8.00

KUPUJTE VOJNE BONDE!

Našim pokojnim članom
v spomin

Zopet se je preselilo v večnost 20 nadaljnjih naših članov in 9 članic odraslega oddelka, kar bo v prihodnji številki Glasila uračno naznanjeno. Najstarejši med njimi je štel 80 let, najmlajša pa 18; njih povprečna starost znaša 50 let; vseh članov tega oddelka je pa letos že umrlo 216.

Sledeče naše nove pokojnike priporočamo v molitev in v blag spomin:

FRANK PETERLIN, član društva št. 59, umrl 22. jan., star 23 let.

EDWARD STIMAC, član društva št. 40, umrl 6. junija, star 23 let.

WILLIAM FRANKO, član društva št. 44, umrl 6. junija, star 23 let.

JOHN STARR Jr., član društva št. 7, umrl 28. junija, star 22 let.

WILLIAM OBLAK, član društva št. 222, umrl 23. julija, star 20 let.

STEVE ARCH, član društva št. 136, umrl 2. avg., star 25 let.

ANTON KRIZEL, član društva št. 196, umrl 7. avg. star 33 let.

JOSEPH URICK, član društva št. 13, umrl 11. avgusta, star 22 let.

ANA ZUPANČIČ, članica društva št. 25, umrla 17. avg. stara 72 let.

FRANK PIRC, član društva št. 3, umrl 24. avg. star 61 let.

GEORGE ZUPANČIČ, član društva št. 4, umrl 24. avgusta, star 75 let.

MARY CHRISTY, članica društva 169, umrla 24. avgusta, stara 41 let.

JOHN KOPAC, član društva št. 65, umrl 25. avg., star 65 let.

APOLONIA VERBIC, članica društva št. 108, umrla 27. avgusta, stara 60 let.

AGNES DOBRAVC, članica društva št. 132, umrla 29. avgusta, stara 68 let.

MICHAEL KATKIC, član društva št. 163, umrl 1. sept., stara 79 let.

JOSEPH PUSHNIK, član društva št. 188, umrl 4. sept., star 29 let.

FRANCES MAJNARICH, članica društva št. 119, umrla 5. sept., stara 75 let.

JOHN SKUBE, član društva št. 7, umrl 7. sept., star 74 let.

JERNEJ SIMONICH, član društva št. 7, umrl 7. sept., star 75 let.

JOHN AUGUSTIN, član društva št. 63, umrl 8. sept., star 76 let.

FRANK VIDMAR, član društva št. 63, umrl 12. sept., star 80 let.

JOHN KLEP, član društva št. 23, umrl 12. sept., star 70 let.

ANA KOLARIC, članica društva št. 114, umrla 13. sept., stara 74 let.

JOHN WOHLGEMUTH, član društva št. 65, umrl 17. sept., star 62 let.

ANTON PONIKVAR, član društva št. 56, umrl 17. sept., star 65 let.

HELENA MARINCIC, članica društva št. 133, umrla 24. sept., stara 67 let.

HELENA BOHNECZ, članica društva št. 148, umrla 27. sept., stara 18 let.

MAE R. SVETICH, članica društva št. 29, umrla 3. oktobra, stara 24 let.

Med gori navedenimi je 5 članov-vojakov, ki so padli za

domovino: Franko, Starr, Oblak, Arch in Urick. — Večna jim slava!

Domača fronta

Obedi v tovarnah zmanjšajo število nezgod

Washington. — War Food Administration pravi, da je uvedba obedov v tovarnah zmanjšala za 30 do 50% število nezgod v nekaterih vojnih tovarnah, kjer so v tovarni sami uredili moderne prostore in razdeljevanje prigrizkov med delom. Dobra prehrana prepreči mnogo tistih trenutnih občutkov slabosti, ki so vzrok za toliko nezgod, posebno v vseh težkih industrijah. WFA pravi, da statistični podatki potrjujejo tudi, da je manj odsotnosti, in da so tudi posamezni delavci dosegli boljše rezultate v produktivnosti, ako so mogli dobiti primeren obed med delom.

Program izvajata v složenem sodelovanju delavstvo in delodajalci, pravi WFA, toda ako hočemo doseči cilj, katerega smo si postavili za leto 1944, bomo morali znatno pospešiti, najmanj za 25%, ureditev primerljiv lokalov — kafeterij, canteen in barov za stoje-lunch — in daleč prekositi število dosežene v drugem četrtletju 1944.

Že danes pa dobiva približno 5,000,000 delavcev v skoro polovici vojnih tovarnen prigrizke sredi ših, poroča WFA. — OWI Poziv za brzo uporabo jabolk, katere je otrešel orkan

Washington. — Tropični hurikan, ki je zadnjič udaril na obalo Atlantika, je otrešel približno 3 do 4 milijone bušcelov jabolk. War Food Administration pozivlja konzumente v gosto naseljenih krajih vzhodne obale, naj izkoristijo ta trenutno obilnost na trgu tega sadja, ter si nakupijo čim več za svojo lastno takojšnjo uporabo — za vkuhanje, za različne močnate jedi z jabolki in tudi za zavijanje svežih jabolk.

Na tisoče prostovoljcev, katerim se je pridružil mnogo vojnih ajentnikov, katere je postala armada, je pomagalo farmarjem nabirati otrešena jabolka. V krajih, katere je zadel vihar, je bilo odtrganih od 10 do 75% vseh jabolk. Trgovine na vsem ozemlju bodo kmalu prejele zaloge teh jabolk, ki bodo le malo poškodovane, če se jim bo sploh poznalo, da jih je vihar otrešel. V glavnem gre za vrste: McIntosh in Baldwin, toda mnogo je tudi drugih vrst, tako da bodo imeli konzumenti mnogo izbire. (OWI)

Podpora gospodinji važen faktor pri kontroli cen za živila

Washington. — V splošnem so cene živil danes za 3.6% nižje kot so bile meseca aprila 1943, toda bližajoči se konec vojne v Evropi nam nalaga dolžnost, pravi Office of Price Administration, da ne popustimo v svoji borbi proti druginji. OPA naglašja, da druginja po zadnji vojni narasla za tretjino šele po premirju. Hrana znaša 40% izdatkov milijonov ameriških rodbin, pravi OPA. Akoravno je kontrola vlade najbrže daleko zadosti, da se prepreči "podivjano" inflacijo, je vendar treba paziti na to, da cene živil ne narastejo, ker bi to pomenilo težkoče za mnoge milijone Amerikancev. OPA poudarja, da je sodelovanje gospodinj s trgovci mogočen faktor kontrole cen za živila, kajti postopanje gospodinj, ki so nadzorovale seznane vsakokrat, kadar se jim je zdelo cena previsoka in javile prestopke lokalnim War Price and Rationing Boardom, največje važnosti za vzdrževanje cen. — (OWI)

Spominjajte se na še, tako nesrečne stare domovine in darujte kaj v sklad JPO, slovenska sekcija!

Mojemu narodu

I. Bukovinski, Pittsburgh, Pa. Vstani, moj slovenski narod, vstani, ura se osvobojenja bliža; štiri dolga leta na Kalvariji visel si umirajoč raz križa!

Tvoja mirna sela in vasice so izropali, nato požgali, tisoče pustili so brez krova, druge zopet v sužnost odpeljali.

Tvoje hčere, žene in device, mnoge so poslali v taborišča, podivjani nemški soldateski, da zlorabi jih, skorišča.

Tvoja sveta zemlja prepojena je od krvi vrlih bojevnikov, čijih hrabrost vekomaj živela v zgodbah bo slovanskih mučenikov.

In prelita kri številnih drugih je polnila reke in potoke, ki so padli kot nedolžne žrtve, od zločinske rabeljeve roke.

Smrtonosne ti udarce delil Hitlerjanski "red" je "novi," razen izdajalcem "Ljudske pravde," kterim šteti njihovi so dnevi.

Združi, narod moj, vse svoje sile, da čimprej znebiš se tuje spon, ker le v slogi moč je vseh Slovanov, in gotovost zmagovalne krone!

Baragova pratika za leto 1945

V par dneh se bo začela razpošiljati naročnikom Baragova Pratika za leto 1945. Je to četrti letnik te slovenske Pratique v Ameriki. Prvi trije letniki so bili z veseljem sprejeti od vsakega, ki jih je naročil. Vsi dosedaj izšli letniki vsebujejo bogate informacije za vsakega slovenskega Amerikanca. Pratika pa mora biti taka knjiga. Informirati mora o vsem najpotrebnejšem, kar je potrebno, da "vsak povprečen človek ve, bodisi o raznih postavnih predpisih in določb, ali o čem drugem, kar je potrebno vedeti povprečnim ljudem.

Naši rojaki so bili navajeni segati vsako leto po starokraj-skih pratikah. Glede kolararja so bile še na mestu. Drugi seznani, kot oglaš iz domovine, seznani sejmov itd., to pa za nas ni bilo važno. Za nas slovenske priseljence v Ameriki je važno, da vemo razne določbe, postavne in zakone tu v Ameriki. Da vemo, glede poštnih predpisov, da vemo, kdo je v naši vladi v Washingtonu, kdo so bili predsedniki naše nove domovine itd. Dalje da smo informirani o raznih zakonih, kot glede oporok, glede državljanstva, itd. To je važno za nas in zato Baragova Pratika prinaša vsako leto te informacije svojim naročnikom. Kratko, Baragova Pratika je praktični priročnik za vsako slovensko družino v Ameriki, ker jo informira in pouči o marsičem, kar bi morala iskati okrog po raznih uradih. Tako pa se lahko glede marsikaj samo seže po Baragovi Pratici in se dobi zaželjene informacije glede poštnih predpisov, in glede mnogih drugih zadev.

Baragova Pratika ima tudi letos jako poučno vsebino tudi glede marsikaj drugega. Tudi zabavni del je zanimiv in čitatelj ob njem uživa. Zanimiv in poučen je "Pogled na svet," ki je sestavljen priznan slovenski pisatelj č. g. Jurij Trunk.

Baragova Pratika je tiskana za Slovence v Ameriki in je najpraktičnejša priročna knjiga te vrste. Nobena slovenska družina naj bi ne bila brez nje. Baragova Pratika stane z poštnino samo 40 centov, kar je poslali bodisi v znakmah, gotovini ali v Money orderu na naslov: BARAGOVA PRATIKA, 1849 West Cermak Road, Chicago 8, Illinois. Požurite se z naročilom, dokler je zaloga na roki.

Oktoberska številka

"Novega Sveta"

Te dni izide oktobrova številka slovenskega družinskega mesečnika "Novi Svet" s sledečo vsebino:

"Kapitalizem in mir" (uvodni članek); — "Pregled" (politični in drugih dogodkov); — Dr. O. Doktorič: "Doba sv. Cirila in Metoda" (zgodovinski članek); — "Simon Gregorčič" (članek k stoletnici rojstva pesnika Simona Gregorčiča); — S. Gregorčič: "Bratje, v kolo se vstopimo!" (pesem); — J. M. Trunk: "Tihe ure — Obtožbe" (premišljevanja); — Dr. J. L. Zaplotnik: "Bernard Ločnikar" (življenjepis); — "Slovenski pionir" (zgodovinsko opisovanje slovenske naselbine v Milwaukee in tamkajšnjih Slovencev); — "Nevesta z milijoni" (novi zanimivi roman); — "Kampanja zmage" (vesela vest); — "Dom in zdravje" (nasveti za zdravje in gospodinjstvo); — M. Seemann-A. Lebar: "Dve kroni" (roman).

"Novi Svet" izide vsak mesec okrog 15. v mesecu razen v mesecu v avgustu. Za zimsko sezono ima pripravljene najzanimivejše črtice in povesti. Posebno je zanimiv novi roman, ki se začne v tej številki "Nevesta z milijoni." Ta mesec se odpre tudi kampanja za nove naročnike. Prijatelji lepega berila imajo zdaj najlepšo priliko, da si naroče ta zanimivi mesečnik. Kdor si bo naročil tekom prihodnjega meseca bo dobil tudi oktobersko številko, da bo čital zanimivo povest od začetka. "Novi Svet" stane za Zdr. države samo \$2; za Kanado in inozemstvo pa \$3 letno. Naročnino je poslali na: Uprava "Novi Svet," 1849 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

Razne vesti

Nacisti bodo poskusili nov način politike požgane in opustošene zemlje

Za ONA napisal Donald Bell

Iz Švice prihaja poročilo iz zanesljivega vira, da nameravajo nacisti poskusiti novo verzijo politike požgane zemlje—in sicer v Nemčiji sami. Njihova ideja pa je, da uničijo le identiteto Nemcev mesto njihovih materialnih vrednot.

Glasom te švicarske vesti nameravajo Nemci popolnoma ugonobiti do zadnjega vse arhive, seznane, rojstne knjige itd., sploh vse kar bi moglo v bodočnosti dajati podatke o identiteti Nemcev. Tudi katastre in druge dokumente, iz katerih so razvidne lastninske pravice, nameravajo uničiti.

Ako pride do tega, da izvedejo ta peklenški načrt, bodo postavili zavezniške pred probleme, katerih obseg je težko predočiti. Vsa moderna civilizacija ima svoje temelje na podatkih, ki so zapisani na papirju. Človek, katerega identiteto ni mogoče določiti, je v vsaki moderni družbi velika nadlega. Kaj bi pomenila masa od 80 milijonov ljudi brez imena, si pa niti ne moremo misliti.

Dalje pa je treba pomisliti, da moramo vedeti v Nemčiji, kdo je posestnik vsake imovine — to je, ako nečemo napraviti iz Nemčije komunistično državo, kar na noben način nečemo. Ako je vse uničeno, vsi podatki o računih v bankah in vse lastninske knjige in zapiski, bo postalo popolnoma nemogoče, vrniti lastnino njenim praviim posestnikom, in to morda za veliko večino nemškega naroda.

Po stališču nacistov je ideja dobra, kajti tudi oni, ki trde, da je kriv ves nemški narod in le samo nacisti, delajo male razlike glede različnih skupin v nemškem narodu. Ves svet si je edin v tem, da bo treba kaznovati člane nacistične stranke, Gestapo in SS-krvnike bolj strogo, kot druge Nemce. Mnogo je med omenjenimi takih, ki zaslužijo smrt. Junkerji, vele-

industrijalci, višji uradniki v Nemčiji pa so krivi bolj kot skupine, in bodo morali biti kaznovani na ta način, da se jim bo odvzelo njih privilegije in njih oblast. Dozdej pa še nikdo ni zahteval, da se jih vse uniči tudi telesno. Lord Vansittart in njegova šola so skrajno ostri napram nemškemu narodu, a vendar priznavajo, da so delavski sloji manj krivi v pogledu vojne in Hitlerjevega režima kot ostali narod. Rusi tudi razlikujejo med masami naroda, in upoštevajo, da so nekateri nasprotovali režimu, a drugi vleki koristi iz njega. Ruski stališče je, da morajo Nemci kot narod v celoti nositi breme posledice za njih vojno, tako v političnem kot v materialnem pogledu. Toda le krivci, nacisti, Gestapo in SS čete bodo odgovorni za zločine, katere so zagrešili.

Ako bi bili nacisti zares patrijotje, bi izjavili, da nemški narod ni istoveten z njimi. Žrtvovali bi sami sebe, in poskušali tako rešiti narod. Toda nacisti niso patrijotje in tudi ne gentilemani. Vsled tega hočejo ustvariti tako situacijo, da bodo vsi enaki, tako da bodo zavezniški naleteli v Nemčiji le na velikanske mase anonimnih ljudi, ki se med seboj sploh ne bodo več razločevali. Oni dobrj vedo, da bo usoda nemškega naroda v celoti v tem slučaju mnogo hujša, toda to jih ne moti, ker vedo, da bo obnem njih usoda, usoda nacistov, mnogo lažja...

Ta ideja se je rodila iz ponovnih zavezniških groženj, da bo vsak posamezni vojni zločinec zasledovan in kaznovan. Vlade evropskih držav imajo že seznane, ki štejejo na tisoče imen, celo na deset-tisoče. Tako so se Nemci spomnili na nemško prislovico, ki pravi, da "meščani v Nuerenbergu niso nikdar obesili onih tatov, katerih niso mogli ujeti." Torej: Uničiti je treba vse dokumente identitete, in one, katere vsakdo v Nemčiji nosi na sebi, bo treba ponarediti. Vsi Nemci, ki se boje zasledovanja, bodo enostavno spremenili svoja imena. Ker imajo nacisti vse arhive in druge urade v svojih rokah, jim bo kaj lahko, prekrbeti vsem nacistom napačne identitete in ponarejene dokumente za njih nove osebne podatke.

Mogli bi ugovarjati, da so veliki voditelji nacistov predobro znani, da bi se mogli na ta način skrivati. To je tudi res — največje nacistične glave se bodo morale skrivati daleč, v skritih kotičkih v Nemčiji, Španiji ali Argentini. Največja skro nacistov je ta, kako naj se milijoni nacistov, SS vojakov in gestapovcev skrijejo in izgube med množicami nemškega naroda.

Vprašanje vojnih zločincev pa je šele del tega problema. Neoporečno je, da se bodo morali zavezniški naslanjati kolikor toliko na poštene Nemce, tako v Avstriji kot v Nemčiji sami, in sicer čisto ne glede na to, kakšen režim bodo uvedli. Do gotove meje bodo v vsakem slučaju potrebovali sodelovanja vsaj dela nemškega prebivalstva. Ako Himmler sam napravi zdaj v Nemčiji kaos identitet, bi moglo celo vojnih zločincev uspeti, da se vtihotapijo v upravo v Nemčiji. Vseskozi te zadnje mesece je Himmler ubijal vse znane protinacistične. Poklal je ljudi kot Thaelmann-a, Goerdelerja, in ambasadorka Hassela. Ti, in druge njegove žrtve, so bili ljudje, ki so poznali mnogo nacistov, posebno takih, ki so manj znani v zavezniških krogih izven Nemčije.

Jasno je seveda, da bodo znali zavezniški razrešiti tudi ta problem, vsaj do gotove meje. Mnogo bo tudi Nemcev, ki bodo gojili osebno željo po maščevanju nad krivimi nacisti, in imeli interes na tem, da se Nemčija prelevi v zares demokratično državo.

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila, 1944. Inskriptura v Jolietu, državi Illinois, dne 12. avgusta, 1944.

GLAVNI URAD: 351-353 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
Telefon v glavnem uradu: Joliet 9448; stenožna glavna tajnika 9448.
Od ustanovitve do 31. avgusta, 1944 znaša skupna plačana podpora \$9.253,153.
Solventnost 128.45%.

Častni predsednik: FRANK OFEKA, North Chicago, Ill.
GLAVNI ODBORNIKI:
Glavni predsednik: JOHN GERM, 517 East "C" St., Pueblo, Colo.
Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 3725 W. 19th St., Chicago, Ill.
Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKMAN, 194-2nd St., N. W., Barabara, O.
Četrti podpredsednik: MIKE GREGOROVIC, P. O. Box 391, Ky. Minn.
Peta podpredsednik: JOHANA MOHAR, 1125 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4978 Pearl St., Denver 14, Colo.
Glavni tajnik: JOSEF ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomoćni tajnik: LOUIS ZELEZNIKAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: MATT F. SLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA 418 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Vrhovni zdravnik: DR. JOS. E. URICH, 1801 W. Cermak Rd., Chicago & Ill.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik: GEORGE J. BRINCK, 513 Adams Ave., Eveleth, Minn.
Prva nadzornica: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 30th St., Lorain, O.
Drugi nadzornik: FRANK LOKAR, 1333 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.
Tretji nadzornik: JOHN FREDRITZ, 14004 Pepper Ave., Cleveland, O.
Četrti nadzornik: MARY HOCHER, 21241 Miller Ave., Cleveland, O.

FINANČNI ODBOR:
Predsednik: JOHN GERM, 517 East "C" St., Pueblo, Colo.
Tajnik: JOSEF ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Prvi odbornik: FRANK J. GOSPODARICH, 300 Ruby St., Joliet, Ill.
Drugi odbornik: MARTIN SHUKLE, 511 Avenue "A", Eveleth, Minn.
Tretji odbornik: RUDOLPH G. RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkinsburg, Pa.
Četrti odbornik: GEORGE J. BRINCK, 513 Adams Ave., Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR:
Predsednik: JOHN DEORHAN, 1102 Jancey St., Pittsburgh, Pa.
Prva porotnica: MARY KOSEMER, 117-4th St., E. W., Chicago, Minn.
Drugi porotnik: JOSEPH RUS, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.
Tretji porotnik: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.
Četrti porotnik: JOHN TERSELAICH, 1847 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
Peti porotnik: JOHN BEVEC, Alexander Ave., Strabana, Pa.
Šesti porotnik: LUKA MATANICH, 2524 E. 109th St., South Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA:
IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VOJNA ATLETIKA:
JOSEPH ZORO, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.
NACELNICA MLADINSKE IN ZENSKE AKTIVNOSTI:
JEAN M. TEZAK, 457 Indiana St., Joliet, Ill.

Va pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote, naj se pošiljajo na glavna tajnika JOSIPA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopisne, društvene vesti, rama namanila, oglašje in naročnine pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

SEJA GLAVNEGA ODBORA JPO-SS

19. septembra 1944

Vincent Cainkar, predsednik JPO-SS, je otvoril sejo ob pol deseti uri dopoldne v konferenčni sobi Slovenske narodne podporne jednote v Chicagu.

Za zapisničarja zapričete seje je imenovan Janko N. Rogelj. Navzoči so sledeči odborniki: V. Cainkar, zastopnik Slovenske narodne podporne jednote, Joseph Zalar, zastopnik Kranjsko-slovenske katoliške jednote, Janko N. Rogelj, zastopnik Ameriške bratske zveze, Josephine Erjavec, zastopnica Slovenske ženske zveze, Leo Jurjovec, zastopnik Zapadne slovenske zveze, Josephine Zakrajšek, zastopnica Progressivnih Slovencev, in Frank J. Wedic, zastopnik Družbe sv. Družine. — Odsotni so: John Gornik, zastopnik Slovenske dobrodelne zveze, John Ermenc, zastopnik Slovenske podporne zveze "Sloga", in Frank Česnik, zastopnik Slovenske moške zveze.

Predsednik JPO-SS poroča, da je bila sklicana ta seja iz večih razlogov, predvsem pa zato, ker že dolgo nismo zborovali in ker se razmere na vojnih frontah slednje čase tako naglo spreminjajo in vsak čas se lahko zgodi, da bo pomoč nesrečnim rojakom v stari domovini res mogoče dostaviti ter je potrebno, da smo na to pripravljeni. Kot veste, je prav iz tega razloga bila sklicana skupna seja vseh narodnosti, ki so včlanjene v Združenem odboru južno-slovenskih Amerikancev, da bi se pogovorili glede možnosti skupne akcije v pomoči, katero bi mogli nuditi osvobojenim krajem. Datum te skupne seje je bil določen za soboto 16. septembra v Slovenskem narodnem domu v Clevelandu. Napovedana seja je bila zadnji čas odpovedana iz razloga, ker Hrvatje niso hoteli priti na to sejo, čeprav so se na skupni seji ZOJSA v New Yorku vse narodnosti strinjale, da je potrebna enaka seja, zlasti ker je ZOJSA izposloval dovoljenje za nabiranje in razpečevanje skupne pomoči pod imenom War Relief of Americans of South Slavic Descent, ki bi posloval z dovoljenjem President's War Relief Control Boarda, registracijska številka 583.

Nadalje izjavlja predsednik, da se je v Washingtonu delalo na to, da bi se združile vse jugoslovanske vojne pomožne organizacije v eno pomožno akcijo, oziroma, da bi se spojile vse obstoječe s tako zvano United Yugoslav War Relief Fund of America, katere pravo ozadje je organizacija American Friends of Jugoslavians in katera je bila faktično pod dominacijo jugoslovanskega veleposlanika Fotića. Radi tega je bilo med nami mnogo dopisovanja in zastopnik omenjene organizacije je tudi osebno obiskal njega (br. Cainkarja) ter Jos. Zalarja in ju poskušal pridobiti, da bi pristala v spojitve. Oba sta mu pojasnila, na kak način smo mi organizirani in kako se vrši naše zbiranje prispevkov ter kako imamo načrtano pomožno delo sploh, ter da vsled tega tako spojitve ni mogoča, naker je vse ostalo pri starem. O teh poskusih je izvedel tudi br. L. Adamič, ki je nato merodajnim osebam stvar še posebej pojasnil. Brezdvomno je tudi njegovo posredovanje precej pomagalo, da so potem odnehali.

Končno je posegel v zadevo Združenji odbor ali ZOJSA. Pri zadetih uradom je pojasnil, da bi bilo najbolje, ako bi se njim izdalo dovoljenje, naker bi lahko sledilo skupno delo vseh jugoslovanskih narodnosti. In to so čez čas tudi dosegli. Kot je že bilo deloma objavljeno, jim je izdano dovoljenje pod imenom War Relief of Americans of South Slavic Descent in to, da smejo zbirati prispevke ter pomoč dostavljati v Jugoslavijo. Možnost sedaj postoji, da se bo tudi že prej imenovani United Yugoslav War Relief Fund of America priključil tej akciji.

Predsednik se poudarja, da je prišel čas, da poživimo našo pomožno akcijo kakor največ mogoče ter poziva, da na tej seji nekaj konkretnega zaključimo. Zaeno omeni, da je prejel telefonično sporočilo, da je jugoslovanska ladja že na poti v Ameriko, da naloži potrebne stvari in jih odpelje v Jugoslavijo. Računajo predvsem na našo materialno pomoč sestračnanemu ljudstvu in stari domovini.

Ker nismo mogli obdržavati skupne seje v Clevelandu kot je bilo namenjeno, sem smatral za potrebno, da imamo vsaj Slovenci svojo sejo, na kateri bi se pogovorili glede vprašanja pridružitve za skupno akcijo in da sklenemo vse drugo potrebno. Zato smo torej danes skupaj. Kot znano, zadnje čase nismo bili kaj posebno

aktivni, to pa radi udeleževanja pri SANSU. Markoli bomo sklenili, bomo potem lahko poročali na skupni seji ZOJSA v Pittsburghu, ki se ima vršiti 21. septembra in na katero smo vabljeni, namreč vse odbore, kakor tudi odbori hrvatskih in drugih jugoslovanskih pomožnih akcij.

Poročilo predsednika se vzame na spaznje.

Tajnik JPO-SS poda pisano poročilo, katero se glasi:

Bratje in sestre!

Odkar je bila ustanovljena politična organizacija (SANS), ni bilo pri naši pomožni akciji onega navdušenja in živahnosti, kot bi bilo pričakovati.

Z ustanovitvijo SANSa in organiziranjem Združenega odbora južnih Slovanov je bila naša pomožna akcija (JPO-SS) nekako v ozadje postavljena. Sicer so prihajali prispevki od meseca do meseca, ni pa bilo one prave in žive aktivnosti kot bi morala biti. In ker ni bilo že mesece in mesece prave in resne aktivnosti, zato tudi nimam veliko poročati.

Delo v zvezi z mojo službo sem izvrševal točno in po svoji najboljši možnosti. Denar, ki je bil meni poslan, sem ga takoj odpisal bratu blagajniku. Brat blagajnik mi je pa točno vsak mesec poslal izkaz vseh mesečnih prejemkov.

Ker je poslovanje naše akcije pod nadzorstvom in kontrolo federalne vlade, se zahteva, da se poročila o prejemkih in morebitnih izdatkih redno kot predpisano pošljejo The President's War Relief Control Boardu, Washington, D. C. Taka poročila so bila vedno pravočasno na pristojno mesto poslana.

O finančnem stanju ne bom poročal, ker bo to storil brat blagajnik. Želim pa omeniti nekaj in to je:

JPO-SS je bil organiziran 19. aprila 1941. Z našo akcijo torej poslujejo že približno tri leta in pol. Za ves ta čas znašajo poslovnji stroški \$79.50. Torej v treh letih in pol smo imeli samo \$79.50 stroškov. Pa tudi ti stroški bi ne bili v toliki meri kot so, ako bi ne bilo zaradi premije blagajnikovega poročstva in če bi ne bilo treba vladi v Washingtonu, D. C., pošiljati poročila, ki morajo biti pripravljena po računskih veščakih. Z drugo besedo rečeno, stroški, ki smo jih do sedaj imeli, so bili po večini v zvezi s poročili računskih veščakov (Certified Public Accountants) in pa plačano premijom od blagajnikovega poročstva.

To omenjam zato, da bo javnost vedela, da vsi, ki imamo posele v zvezi z našo akcijo, ne prejemamo nikakršnih plač ali odškodnin, ter da ne trošimo denarja, pač pa gledamo na to, da denar, ki ga prejmemo, pride v pomoč onim, za katere je bil darovan.

Na zahtevo je bila 21. julija t. l. poslana The President's War Relief Control Boardu, Washington, D. C., tudi resolucija.

JOSIP ZALAR, tajnik.

Poročilo tajnika se sprejme.

Blagajnik JPO-SS poroča, da ima sedaj v blagajni \$77,074.35, kar smo nabrali v treh letih in pol. Skupni stroški znašajo samo \$92.00, kar je zelo malo, ker vsi uradniki delajo brezplačno, a včlanjene podporne organizacije plačujejo stroške njih glavnih uradnikov, ki se udeležujejo seje glavnega odbora JPO-SS.

Poročilo blagajnika se vzame na znanje.

Direktor publicitete poroča, da je pisal članke, katere ste vsi čitali. Nadalje pravi, da nismo toliko napredovali, kot se je pričakovalo, kajti imamo med Slovenci v Ameriki neprijatelje, ki zanašajo vesti med naše ljudi po naselbinah, ki niso naklonjene našemu delu. Tako je bilo priobčeno v nekem slovenskem časopisu, da se namerava izročiti denar JPO-SS "komunistom" v Jugoslavijo, kar ne odgovarja resnici. Louis Adamič, ko je govoril o novem skupnem pomožnem odboru ZOJSA, je poudaril, da ves denar, ki je bil nabran pri Slovencih v Ameriki, bo poslan le Slovcem v domovini.

Poročilo direktorja publicitete se sprejme.

F. J. Wedic poroča, da smo bili sedaj malo bolj počasni pri pomožni akciji, ker so se Slovenci bolj udeleževali pri SANSU. V nedeljo imamo sejo v Jolietu, kjer se bomo domenili in zopet pričeli z delom, ker se bliža čas, da bomo kmalu lahko pomagali našim ljudem v domovini.

Poročilo se vzame na znanje.

Josephine Erjavec poda svoje poročilo, da je delala in bo tudi v bodoče tako. Poudarja, da moramo mi sami deliti denar, katerega smo mi nabrali. Govori nadalje glede nabiranja obleke, katero bomo poslali v domovino.

Poročilo se vzame na znanje.

Josephine Zakrajšek poroča, kako so se ženske v Clevelandu že organizirale v tri skupine, da bodo nabirale, šivale in pripravljale obleke, katero bodo pozneje poslale v domovino, ko dobe navodila, kako se more pošiljati. Pravi, da obleka mora biti vsa čista in oprana, ker drugače se je ne more poslati. Stare čevlje in klobuke ni potreba nabirati, ker se jih radi sanitarnosti ne more pošiljati preko morja. To skušnjo so imeli pri Ruskem pomožnem odboru. Tudi nogavice morajo biti nove.

Poročilo se vzame na znanje.

Tajnik poroča, da bodo imeli v Jolietu v nedeljo sejo, kjer bodo določili, da se odda skupni preostanek od slavnosti 50-letnice KSKJ, kar znaša okoli \$2000.00, v glavno blagajno JPO-SS.

Predsednik se zahvali jolietškemu odboru za tako velik dar.

Nato se razvije razprava glede bodočnosti JPO-SS. Soglasno je bilo sklenjeno, da ves do sedaj nabran denar, kakor tudi ves denar, ki bo v bodoče pri JPO-SS nabran, ostane pod nadzorstvom in kontrolo JPO-SS. Naša pomožna akcija je bila ustanovljena po predstavnikih slovenskih bratskih organizacij in je torej slovenska pomožna akcija. Denar, ki ga zbiramo, je v smislu naših izjav in pravil, na podlagi katerih smo vodili agitacijo, namenjen slovenskemu narodu, in JPO-SS mora sam deliti ter gledati in skrbeti, da pride v pomoč onim, za katere je nabran, vsled česar naša pomožna akcija ostane samostojna, kakor je bila do sedaj.

Kar se pa tiče pošiljanja obleke v staro domovino, je bilo sklenjeno, ker ima ZOJSA sedaj tudi dovoljenje za razpečevanje blaga, zato naj se odbor ZOJSA naprosi, da bi se nam dovolilo posluževati se njih permita za pošiljanje in razpečevanje obleke našemu narodu v stari domovini. Razpečevanje blaga se ima vršiti pod nadzorstvom JPO-SS.

Predsednik zaključuje dopoldansko sejo ob dvanajsti uri.

Popoldansko sejo otvori predsednik ob eni popoldne.

Navzoči govorijo, da bi izdali skupno izjavo glede našega stališča v bodoče. Ker ne vemo, kaj bo zaključila glavna seja ZOJSA v Pittsburghu glede skupne pomožne akcije, bi se to izjavo izdalo pozneje, da bi bila v soglasju skupnih zaključkov. Te seje se udeležijo Cainkar, Rogelj in Zakrajšek, ki bodo tisti čas v Pittsburghu. Apelira se tudi na Zalarja, da naj se udeleži. Tako naj se sporoči tudi Mrs. Marie Prislund, da naj pride v Pittsburgh. Obvesti jo Cainkar, Wedic obvesti Rev. M. Kebeta, da zastopa njegovo organizacijo. Sporoči se tudi Johnu Gorniku, da naj pride v Pittsburgh, da bo slišal razpravo glede skupne akcije.

Nadalje se govori, kako se bo pričelo z nabiranjem obleke, da se jo pošlje v domovino. Do sedaj nimamo še nobenih navodil.

Edino, kar more naš odbor svetovati, je to da naj ljudje pripravijo obleko ter jo obdržijo na svojih domovih, a kakor hitro bomo dobili navodila od ZOJSA, bomo obvestili slovensko javnost v Ameriki.

Razpravlja se nadalje, kdo bo plačal za prevoz obleke do pristanišča, kdo bo plačal za dovoz v domovino. Tudi o tem ne pride odbor do definitivnega zaključka, kajti v navodilih, ki jih bo dal odbor ZOJSA, bo tudi to vključeno.

V razpravo pride vprašanje, kako bi začeli veliko kampanjo za denarne prispevke. Sledijo nasveti, da bi pričeli z nabiranjem od hiše do hiše, da bi pisali pisma vsem članom in članicam naših podpornih jednot in zvez, da bi poslali pisma samo na vsa društva, na vse lokalne odbore JPOSS in na vse podružnice SANSa.

Popoldanske seje se udeleži tudi tajnik SANS, Mirko G. Kuhel, ki zasleduje potek seje JPO-SS in da se seznani z delovanjem. Na konvenciji SANS v Clevelandu je bil sprejet sklep, s katerim se priporoča, da JPO-SS in SANS delujeta skupaj, v kolikor je mogoče.

Končno je sprejet predlog, da se izda splošni apel in priobči v časopisih, kiso naklonjeni naši pomožni akciji, da se prične posebna kampanja za nabiranje denarnih prispevkov in pripravljaj-

(Dalle na 6. strani)

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srecem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da nas je dne 27. sept. po dolgi boleznici za vedno zapustila moja ljubelečna hčer in naša draga sestra

Helena Bohnecz

in se preselila v nebeški dom v svoji najlepši mladosti stara 18 let.

Rojena je bila leta 1925 v Bridgeportu, Conn., v naši fari sv. Križa. K večnemu počitku smo jo položili 30. sept. po cerkvenih obredih, katere je opravil Rev. M. J. Golob s peto sv. mašo za dušnico ob asistenci Rev. S. G. Vitka in Rev. E. Tomasko v naši domači cerkvi, za kar se jim lepo zahvaljujemo.

Srečna hvala njenim botrom, sorodnikom in prijateljem za narečene sv. maše za dušnico in za darovane vence. Lepa hvala deklicam in dečkom za častno spremstvo do groba. Lepa hvala društvu Krščanskih mater za molitev ob njeni krsti; hvala tudi onim, ki so dali svoje automobile pri pogrebu na razpolago. Lepa hvala cenj. društvu sv. Jozefa st. 148 KSKJ, za njih posej in skrb. Hvala vsem ki ste prišli pokojno krog in jo spremlili na njeni zadnji poti. Priporočamo jo vsem v molitev in blag spomin.

Nepozabna nam hči in ljuba sestra! Oh, kako hudo je, če se mrača človek v svoji cvetoči mladosti ločiti iz tega sveta! Vedno si nam bila v ponos in veselje ter radost. Vse prekmalu si nas zapustila! Počivaj v miru božjem in na zopetno svidenje tamkaj nad zvezdami!

Zalujoči ostali:

MAGDALENA BOHNECZ, mati.

ANNA, sestra; JOSEPH, brat.

Bridgeport, Conn., 7. oktobra 1944.

V BLAG SPOMIN

DESETE OBLETNICE SMRTI NEPOZABLJENEGA SOPROGA IN DRAGEGA OČETA

Leo Majcen

ki je umrl 13. oktobra 1934.

Ah, kako je hiša prazna odkar Te dragi nič več ni! Ta hiša, prej tako prijazna, nevljudna, tiha se nam zdi.

Let deset je dolga doba, marsikaj se spremeni, a, ljubezen neugasljiva pa gori do konca dni!

V srcu nosimo ljubeče glas, spomin in pogled Tvoj, dok življenja nit ne steče nam, da pridemo za Teboj!

Zalujoči ostali:

MARY MAJCEN, soproga
SINOVA in HČER

Sheboygan, Wis., 11. oktobra 1944.

Izreden doživljaj ameriškega vojaka

Te dni je došel s francoske fronte domov v Cleveland 25 let stari Sgt. Jesse W. Largent, ki je bil pridelen kot radiostrelec pri ameriškem letalskem koru; vsled zlomljene noge se nahaja v Crile vojaški bolnišnici v Parma, nedaleč od Clevelanda. Navedenec kaj rad pripoveduje kako se mu je godilo na fronti tekom njegovih 59 misij ali poletov. Najbolj zanimiv in gotovo tudi njegov izreden slučaj je bil kakor pripoveduje sledeči:

"Bilo je ravno par dni pred našim vpadom v Južno Francijo. Z našim "Marauder" letalom in drugimi smo se podali z otoka Sardinia proti Toulonu na Francoskem. Med tem poletom je bil naš aeroplan zadet od sovražnega izstrelka in je vsled eksplozije začel goreti. Jaz in še dva druga moja tovariša smo se srečno izkibacali iz gorečega letala in se s padalom (parašutom) spustili na tla, toda trije drugi so pa žal zgoreli. Med tem ko sem padal na tla, so številne krogle frčale mimo mene, toda k sreči me ni nobena zadela v glavo, pač pa v desno roko. Padel sem z vso silo na tla na nekem gorskem porobku severno od Toulona. Iz noge in roke mi je začela kri teči; da si zmanjšam bolečine, sem vzel malo morfina in se sprazil v bližnjo duplino, čakajoč rešitev.

Kmalu zatem me je v oni duplini našel neki francoski "Maquis" (član podtalne organizacije), zadel na hrbet in nesel vrh hriba v neko skritišče, kjer me je pregledal neki stari mož in zmajal z glavo čez, da me morajo spraviti v bližnjo nemško vojaško bolnišnico. Takoj zatem so me položili na za silo narejeno nosilnico, ter me nesli nizdol.

Neki Francoz, najbrže kolaboracionist je tekel naprej da bi Nemcem naznanil, da je ujel ameriškega letalca.

Spravili so me res v nemško vojaško bolnišnico v bližnjo naselbino Aix, kjer se je nahajalo okrog 300 ranjencev, 28 bolničark in 7 častnikov. Tu sem imel jako dobro postrežbo.

Nekega dne se oglasi v bolnišnici neki mož srednje starosti, ki je prodajal nabožne knjige in verske pamflete. Meni je pravil, da je bil rojen v Ameriki, v Illinoisu, toda že od 1930 živi v Evropi in da se posebno zanima za nacizem, ko sva se še nekaj v angleščini pogovarjala je kmalu zatem odšel.

Dne 21. avgusta 1944 je poslal poveljnik one bolnišnice k meni enega nemškega častnika, veste li čemu? — zaradi pogajanja glede predaje! Jaz sem bil tega obiska zelo začuden. Dotičnik je rekel, da ne more verjeti, da mi je kot ranjencu mogoče voditi in upravljati to bolnišnico kot edini Američan tukaj. Bal se je nevarnosti, če bi bolnišnico morda francosko vojaštvo zavezlo.

Po daljšem razgovoru sem mu omenil, da odobravam njegov načrt, toda za to bi bilo treba še nekaj ameriških vojakov. Ta načrt je bil sprejet; naker so me posadili na avtomobil in peljali okrog. Komaj smo prevozili par cest, pridrvi okrog vogala velik "Shermanov" ameriški tank, kateremu sem začel ves vesel mahati z belo zastavo v znak predaje.

Ameriški polkovnik, h kateremu so me vzeli je zatrjeval, da ravno sedaj nima zadosti mož na razpolago da bi zavzeli ono bolnišnico, pač mi je dal enega moža, ki je razumel dobro nemščino z naročilom, da naj greva tja ter zavzameva ono bolnišnico. To se je kmalu zatem izvršilo, naker mi je izročil poveljnik bolnišnice svoj meč.

Po predaji one bolnišnice ameriški vojaški oblasti sem bil v resnici jaz njen poveljnik

(Dalle na 6. strani)

LOVRAČ

spisal
JAN PLESTENJAK

"Dajte sem!" je skoro mehko izrekel in vzelo očetu jarem iz rok. Vpregel je vola ter vrzel na voz drevo, brano, sejalnico in vrečo žita.

"Hej!" je zavpil, da sta se živali zdržnili.

Na pragu je stala mati. Obraz se ji je razjasnil in glas ji je bil sladek, mil, kakršen more biti samo materin.

"Lovrenc, pa bi poprej jedel!" je vabila.

"Ne bom," je zarenčal sin in potisnil voz v klanec.

Z očetom vso pot nista spregovorila. Lovrač se je oziral po ravnini. Vse megle so skopnele, bele hiše so kipele k soncu in bele ceste so vezale vasi. Gradič med vasi je stal kot gospodar, ki kroti hudomušne ovčice. Na Grintovcih se je razkazoval sneg in z grčev in hribov so cerkve sijale v ravan. Čez polja se je vlekla črna kača, jutrnji vlak, in čez lepoto njiv metala gost dim.

"Na Celovec pelje," je pomislil Lovrač in prijetno mu je bilo ob spominu na tisto brezskrbno mestno življenje.

"O, ni vrag, tudi jaz pojdem," je zavzel v njem sklep. Še nikoli ga ni tako vabilo v svet.

"K rudarjem pojdem," si je vsiljeval misel, ki pa je bila motna in brez jedra; kajti rudarsko življenje mu je bilo znano le iz pripovedovanja. Slišal je, da se rudarji ne boje ne žandarjev ne glavarjev, kar mu je posebno ugajalo. Odkar je bil pri naboru in se stopel z žandarji, jih je sovražil. Res je takrat premikastil in zmetal tri, četrti pa mu je zadržal bajonet v roko, da mu je omahnila in so ga z lahkoto odvekli pred sodbo in v zapor.

"Po sem jih le," se mu je dobro zazdelo tudi sedaj in razločno je videl pred seboj fante, ki so ga občudovali in bili nanj ponosni.

Volička sta počasi vlekla škripajoči voz, za njim je zamisljeno racal oče. Pred njim je stopal sin trdo in zvrhan, močan, da bi zlahka dvignil vola.

"Presneti Lovrač, sama moč ga je," se je posmehovalo očetu in vesel je bil sina.

Njiva na Gradišču se je vila v loku. Ob robež so se košatile češnje, za njimi pa so iztezali vrhove kostanji. Gosto po drevju nasejane ježice so se svetile v soncu.

"Kostanj dobro kaže," je hotel začeti razgovor oče.

"Bo," je odrezal Lovrač. Njegove misli so bile vse druge. Očeta je zabolelo, sin je to opazil.

Pod češnjo sta izpregla. Oče je hotel seči na voz in pripraviti drevo.

"Nikarte, oče, bom že jaz." Z eno roko je dvignil drevo in ga položil na rob njive, pripel kolca, nato zapregel vola. V grmovju je odrezal šibo in jo dal očetu.

"Bom že jaz oral, vi pa vo-

dite. Tale zemlja je vražje težka."

"No, le," je pritrdil oče, prijel za kolca in nagovarjal vola.

"Hej, lisec! Hej, rjavec!"

Vola sta potegnili, plug pa je škrtal in škripal, rezal globoko, odsekal prepereli kamen, ki ga je Lovre, brenil v dolino. Iz brazd je prijetno dišalo po vlažni zemlji in vonj je privabil božjo pastirčico. Tekala je po brazdah, odskakovala in vabila še druge. Zviška je padla na njivo tudi postovka.

Vola sta se potila in tudi očetu je bilo vroče. Lovrač pa je držal drevo kot igračo. Očeta bi zanašalo, drevo bi mu odmetavalo, sinu se je pa pod drevesom trda plast zemlje morala pokoriti. Prevzela ga je zemlja, njen prijetni vonj se mu je vsesal v pljuča in spet je bil gruntarski sin, ves zakopan in zaverovan v grunt.

Pokladla sta živalima, sama pa sedla v senco. Oče je težko dihal, lotevala se ga je že naduha, Lovrač pa je le z rokavom potegnil čez čelo in si obrisal pot.

"Oče, grunta mi ne izročite?" je umirjeno in nežno načel razgovor. Sam ni vedel, kdo mu je vdihnil to vprašanje. Na samem je hotel spregovoriti z očetom brez matere.

"Saj vidiš, Lovre, kako je. Preveč jih je še pri hiši. Čez nekaj let. Sicer pa ti ni nič hudega. Če bi pa kaj potreboval, kar povej, imam še nekaj srebra, za kar mati ne ve."

"Ne maram. Imam sam. Ampak star sem dosti, tudi jaz bi rad streho, ki bi bila moja, tudi jaz bi rad zemljo, ki bi rodila zame." Lovrač ni bil več trd;

glas mu je bil mehak, proseč, s sinovsko ljubeznijo ožarjen.

"Oče, saj vas ne silim. Vam sem hotel dobro, ker ste že zdelani. No, pa če ne gre drugače, se pa kam priženim. Ni vrag, da bi ne priženil vsaj bajte."

Na to Lovrač prav za prav še nikoli ni mislil. Sedaj pa mu je bila ta misel sladka. Poznal je nekaj deklet, vedel je, da ga ta in ta rada pogleda. Vendar se je zdržnil ob misli na Adamovčev Jero. Tako prijazna mu je in kadar jo sreča, je vsa plaha. "Saj jo imam rad," si je moral priznati. Že davno bi ji bil rad povedal, pa se je sramoval. Ni našel besede in ko bi bil moral začeti, jo je odkuril in žalostno gledal za stezami, kjer je zginjala Jera in mu mahal z rožasto ruto.

"Saj ima grunt, ča ga pa še nima, stari Adamovec ne bo dolgo, dobi ga," mu je prišepetaval glas in ga bodril.

"Če dobiš kaj pametnega, zakaj pa ne," je pritajeno izjekljal oče. Ni mogel pojmiti, da se sin oženi in da zgubi on z grunta najboljšo moč. "Vsaka ptica si splete svoje gnezdo," se mu je vsiljevala misel in v duhu je blagoslovil svojega sina in njegovo družico, ki mu bo dala otroke in se pehala na grunt, kot se je pehala Polona, živalca uboga.

"Pa začniva spet," je Lovrač premotil očetovo premišljevanje.

Sonce je že pripekalo in brazde so se sušile kar sproti.

"Tamle pa pazite, oče, da volu ne spodrsne!"

"Vem, vem, poznam tisto grobljo!"

Lovrač se je uprl na drevo, krčevito prijel za ročice, oče pa je poprijel volj.

Rušine je bilo komaj za tri prste, pod lemežem se je drobilo kamenje, škripalo in se upiralo. Vola sta krčevito na-

penjala vratova, da se jima je jarem zarezal globoko v plečih.

"Hej, lisec, hej, rjavec!" ju je bodril oče. Vola sta potegnili, da je zahreščalo. Oče je kar zastal in ni mogel dohitevati. Poprijel je za kolca, da se niso izmuznili iz brazde.

"Oče, stran, modras!" je zakričal Lovrač, udaril z otka oba vola, da sta zaobrnila navkreber. Tik pred očetovimi nogami pa je sikal modras. Oče se ni zganil. Zbegane oči so strmele v tla in brke so mu trepetale. Modras se je zvil v klobok in dvignil glavo, da bi usekal. Zbegana vola sta brcala in odskakovala, kar je moralo Lovrač. Še nikoli ni bil tako

modrasa še bolj dražiti. Lovrač je spustil izdrti plug, z eno roko grabil za stremena, da bi obdržal vola, z drugo pa, v kateri je krčevito držal otka, je udaril in presekal kačo.

"Aaa," je vpil nad voloma, skočil naprej, da je dosegel uzdo, in ju ustavil. "Vraga, tega pa ni malo," je dejal.

Oče je le na pol slišal sinove besede. Bil je preplašen in gledal zdaj vola zdaj sina zdaj spet sebi pod noge. "Hentaj, dobro, da tebe ali vola ni pičil, mrcina," je izgovoril, ko je zagledal pred seboj presekanega modrasa z razbito glavo.

"Da le vas ni, oče," je drhtel Lovrač. Še nikoli ni bil tako

mehak z očetom in še nikoli se ni tako tresel za njegovo življenje. Oče pa je bil bled in oči so mu bile rosne od hvaležnosti. Kesal se je, da je kdaj podvomil o sinu, in če bi bil sin takrat rekel: "Oče, dajte mi grunt," bi rekel: "Lovrač, po nedelji pojdeva k notarju, imej ga!" (Dalje sledi)

DOŽIVLJAJ AMER. VOJAKA

(Nadaljevanje s 5 strani)
za dobo 12 ur. Med tem časom je umrlo pet nemških ranjencev. Nemci bi bili radi iste na svoj način pokopali s tem, da so njih krste pokrite ali zavite z nemško "swastika" zastavo; to uslugo sem jim jaz rad dovolil.

Drugi dan je dospelo v Aix tudi več ameriških zdravnikov, ki so začeli delati v oni bolnišnici ter skrbeti za naše ameriške, tako pa tudi za nemške ranjence.

Preden sem bil poslan nazaj v Italijo kot rekonvalescent, mi je v oni bolnišnici še nastanjen neki nemški stotnik podaril svoj 35 mm fotografski aparat, emu je to naredil res, ne vem, vzel sem ga seboj za spomin, saj takih finih aparatov ni dandanes več na ameriškem trgu.

Sgt. Largent je sin Mr. in Mrs. Largent, 1949 W. 52 St., njegova žena Gertrude pa živi na 10025 Detroit Ave.

IZŠLA JE

Baragova
PRATIKA

za navadno lelo 1945

Pratika je zelo zanimiva in praktična knjiga za vsakega ameriškega Slovence. Vsebuje številne podatke in informacije za številne slučaje.

Pratika stane samo 40 centov s poštnino

kar je poslati v znakmah, gotovini, ali Money orderu na naslov:

BARAGOVA PRATIKA

1849-West Cermak Road, Chicago 8, Ill.

DRUGA IZDAJA

ENGLISH - SLOVENE
DICTIONARY

(Angleško-slovenski besednjak)

Naročite pri:

DR. F. J. KERN

6233 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

CENA \$5.00

Naročite si dnevnik!

V Clevelandu izhaja že nad 40 let slovenski list z imenom

"AMERIŠKA DOMOVINA"

V teh časih, ko se vrste svetovni dogodki tako naglo mimo nas, bi moral biti v vsaki slovenski hiši vsaj en SLOVENSKI DNEVNIK

Ako še niste naročeni na

"AMERIŠKO DOMOVINO"

nam sporočite in poslali vam jo bomo za en teden BREZPLAČNO na ogled. Izhaja vsak dan razen ob nedeljah in postavnih praznikih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

je primeroma zelo poceni. Za vse leto vas stane samo \$6.50; za pol leta \$3.50, za četrt leta \$2.

Naročite si jo na ogled. Prepričani smo, da se vam bo list dopadel.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

V LOGE
v tej posejilnici
zavarovano do \$5,000.00 na Federal
Savings & Loan Insurance
Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo očetne in družinske
vloge.
LIBERALNE OBRESE
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue - NEEd, 6878
CLEVELAND 3, OHIO

Angleški

Molitveniki

V krasni vezavi, najfinejšega izdelka.

"KEY OF HEAVEN"
v finem usnju \$1.50"KEY OF HEAVEN"
v imitiranem usnju \$1.00

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Seja glavnega odbora JPO-SS

(Nadaljevanje s 5 strani)

nje obleke za odpošiljatev v stari kraj; obenem se sestavi tudi pismo in pošlje na vse glavne urade naših centraliziranih organizacij, ki so zastopane v JPO-SS, s prošnjo, da ga pošljejo svojim krajevnim društvom in priporočajo, da naj prispevajo v pomožno akcijo

Apelira se tudi na vse lokalne odbore JPO-SS, da naj ne zadržujejo denarnih prispevkov v svojih blagajnah, ampak naj pošljejo na glavnega blagajnika v Chicago.

Priporočajo se nadalje tudi, da naj vsi govorniki, ki bodo govorili na shodih SANS, govorijo tudi za našo pomožno akcijo.

Rogelj opozarja navzoče, da naj se prihodnja seja JPO-SS vrši v Clevelandu, kjer so štirje glavni odborniki pomožne akcije. Do sedaj je Ameriška bratska zveza trpela največ stroškov za pošiljanje svojega zastopnika na skupne seje.

Predsednik zaključuje sejo ob 3:15 popoldne.

V. CAINKAR, predsednik,
JOSEPH ZALAR, tajnik,
JANKO N. ROGELJ, zapisnikar.

Naj bodo prazne
žice zanje

od 7 do 10 P. M.

KUPITE VEČ VOJNIH
BONDOV ZA ZMAGO!

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

Radi bi vas prosili usluge za one v taboriščih.

Kadar koli morete, dajte moškim in ženskam v službi priliko za daljne klice med 7 in 10 vsak večer. Zelo jim boste ustregli.

For Victory...
Buy
UNITED STATES
BONDS * STAMPS

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE
They Are Counting On You!

JOHN JERAY CLIPS 636 SERIES AND 243 SOLO TO PACE STEVE PINSTERS

Chicago, Ill. — John Jeray's heavy bombardment of pins, a 636 series including a 243 single, added the Kosmach Boosters to take three from the Fidelity Electrics in the Steve pin league. Joseph Fajfar, teammate, was next high with 534, while Carl Strupeck, 562, and Frank Strupeck, 550, did best for the Electrics.

John Kochevar, 548, and Edwin Zebic, 502, paced the Monarch Beers in their three-tilt win over the Gottlieb Florists. High men for the Florists were Victor Prah, 525, and John Gottlieb, 410.

In the other games of the evening, all edges, Zeleznikar

Fuels outpinned the Tomazin Taverns, Park View Laundry the Jerin Butchers, and the Dr. Grill team the Darovic Lawyers. High men were Frank Kopore, 528, Bill Becker, 521, J. R. Tomazin, 544, Frank Kovacic, 535, Vincent Novak, 521, Frank Banich, 499, Frank Bicek, 588, Wally Smyth, 487, Louis Zulich, 571, Stanley Wolsic, 515, Louie Dolmovic, 484, Leonard Kerzich, 471.

200 Games: John Jeray, 243, Frank Strupeck, 201, J. R. Tomazin, 21, Frank Kovacic, 201, Frank Banich, 215, Frank Bicek, 230, Louis Zulich, 207.

JOLIET BOWLING CIRCUIT FINDS THREE TEAMS TIED FOR FIRST PLACE

Joliet, Ill. — The fourth get-together of the Joliet K. S. K. J. Men's Bowling circuit resulted in another 600 or better series, that of Frank Ramuta, the "ole-left-hander," who hung up a 618 series on games of 214, 190 and 214. After the evening's bowling, three teams were tied for first place.

White Fronts 779 814 794
Avsec Printers 762 860 923

After a poor first game, which they lost, the Avsec Printers cannonaded the pins for counts of 860 and 923 to win two games from the luckless White Front Liquors. John Azman's 53 (with a 235 game), and Lou Fabian's 540 series led the winning Avsec cause, while Eddie Ramuta's 537 and Al Juricic's 524 series topped the White Front scores.

Slovenic Coals 872 858 921
Tezak Florists 852 867 820

The Slovenic Coals came up with a lot of sweeping strikes to down the Tezak Florists twice. Tony Buchar's 581, George Karl's 544 and Roy Keith's 542 series sparked for the Slovenics while John Kren's 552 and Gene Tezak's 539 bolstered the scores of the Tezaks.

Rudy Pruss's 556 series topped the Eagle scores, while Frank Ramuta's 618 series topped the Peerless scores.

Ten-Pin Rattlers ... Frank Ramuta came up with a 618 series ... to show that even tho he bowls every other week he still retains his old time skill ... a pretty fair list of 200 game bowlers for the week ... John Azman took the weekly (shekels) prize with his 235 game ... other better than 200 games were chalked up by Lou Fabian 222, Rudy Pruss 217, Frank Ramuta 214 and 214, Roy Keith 211, George Vertin 206, Tony Buchar 212 and 201, Andy Kludovich 203, and John Kren 200 ... S/Sgt. Bill Kunstek, wearer of the President's citation medal, visited with us ... he looks like the old Bill, who was a star performer in past KSKJ Bowling tournaments in the Midwest ... wish you a lot of luck, Bill, and hope that you and the rest of the boys will be back with us soon ... Birthday felicitations were the order of the day ... from all sides, directed to Supreme Secretary Joseph Zalar who was celebrating his birthday ... we also join and hope that Mr. Zalar will enjoy many, many more of them ... and that God will bless him

(Continued on Page 8)

SLAV CONGRESS WILL SPONSOR FORUM, FESTIVAL

Cleveland, O. — The American Slav Congress of Cleveland is sponsoring a Forum and Festival to be held October 29th, 7:30 P. M. in the Music Hall of Public Auditorium.

The theme of the Forum and Festival will be "Victory and a Lasting Peace." Price of admission is 50c.

Mr. Harry F. Payer, well-known attorney, and recently elected National Vice President of the American Slav Congress, will be chairman and speak during the Forum part of the program. An outstanding national speaker, to be announced later, will speak on the election campaign and its relation to victory and peace.

Local Cleveland Slavic cultural groups are busily preparing for the Festival part of the program. Singing, dramatic and dancing presentations will be given by the Lumir-Hlahol Tyl, Glasbena Matica, Croatian Folk Dancers, and others.

James Prech, Chairman Arrangements Committee.

Old Gang Goes to War

Cleveland, O. — Twenty boys from an East Side neighborhood, including five groups of brothers, are now at military posts over the globe. Matthew Kovac, 19901 Arrowhead Ave., a former Navy veteran, is proud of his six soldier and sailor brothers. They are: Aviation Machinist's Mate Charles Kovac, 23, and Seaman Joseph Kovac, 18, both serving in the Navy in the South Pacific; Pvt. Raymond Kovac, 19, at a South Pacific Army post; Cpl. Frank Kovac, 31, and Pfc. Anthony Kovac, 35, both in England, and Pvt. Edward Kovac, in Camp Butner, N. C. They are sons of Mr. and Mrs. Martin Kovac, 1821 Shawnee Ave. ... Four sons of Mr. and Mrs. Leo Troha, 19707 Arrowhead Ave., serve Uncle Sam, three of them "somewhere in the Pacific." Only brother left in the States is Cpl. Alphonse Troha, 27, at a replacement center at Sheppard Field, Tex. At mechanized cavalry outposts in New Guinea are Pfc. Milan Troha, 21, and Pvt. Stanley Troha, 30, husband of Mrs. Cecelia Troha, 19109 Cherokee Ave., while their lone sailor brother, Fireman (First Class) Rudolph Troha, 19, is attached to the Pacific Fleet.

ILLNESS FATAL

Lorain, O. — Mrs. Frances Juha, 53, 1924 E. 33rd St., died at her home Sept. 29 at 4:30 a. m. after a long illness.

Born in Yugoslavia, she had resided in Lorain 37 years and was identified with SS. Cyril and Methodius Society No. 101, the Slovenian Women's Union, and the Altar Society of SS. Cyril and Methodius Church.

Her husband John died in June this year.

Surviving are a daughter, Dorothy; a sister, Mrs. Mary Gradisek; and a brother, Frank Karnic of Lorain.

Bore: I passed by your place this afternoon.

Bored: Thanks. Thanks awfully.

K. S. K. J.
Members Serving
Our Country

3,710

GRATEFUL TO KSKJ FOR AID IN PLASMA COLLECTION

AMERICAN
RED CROSS

WILL COUNTY CHAPTER
Elks Building
155 Scott St.
Joliet, Illinois

October 11, 1944

Mr. Joseph Zalar,
KSKJ Building
351 N. Chicago St.,
Joliet, Illinois.

Dear Mr. Zalar:

During the four visits of the Mobile Units to Will County, 542 pints of blood were collected at the KSKJ Building, in addition to several thousand pints collected at the Illinois State Penitentiary from inmates.

We wish to take this opportunity to express our appreciation to you and the members of your organization for your fine co-operation in the past. Your invaluable assistance and the many courtesies extended to us made the success of our blood plasma program possible and we are indeed grateful. We hope the end of the war is near enough at hand that it will not be necessary to call on you for this service again. However, we know if it is necessary to resume it, we can count on your continuous assistance.

Gratefully yours,

Marie B. Krohn,
Blood Plasma Chairman.

Killed in France

Cleveland, O. — The War Department has notified Mrs. Mary Bergant, 856 E. 210 St., Euclid, that her husband, Sgt. John Bergant, Jr., 24, was killed in France Sept. 16. The infantryman was the father of 23-month-old Shirley.

The son of Mr. and Mrs. John Bergant Sr., 19706 Cherokee Ave., he entered service in April, 1942, and went overseas last December. He formerly attended St. Catherine Church, Euclid.

He also leaves two sisters, Marian and Frances, and four brothers, Albert, Joseph, Sgt. Steven in England, and Pfc. Andrew in France.

BONDS OR BOMBS?

That's the question YOU have to answer! Even though YOU weren't there to hear the bombs at Pearl Harbor, to see the plunder of the Philippines, to cheer the boys at Bataan, the war is all around you. It's everywhere ... At the neighbor's house where a mother prays for her boy in uniform ... At the mill down the road where men you know work night and day faster, faster, faster ... At home on your pantry shelf in the old sugar-can ... At your very feet! The Mikado's henchmen 9000 miles away took your tires, so you walk. YOU have the courage to take it, but IS THAT ENOUGH? History answers NO. The Czechs took it. So did the Austrians, the Poles, the Danes, the Norwegians, the Belgians, the Dutch and the French. Their trouble was doing "too little, too late." Then, what are YOU waiting for? BUY U. S. WAR BONDS TODAY!

Back in Action

Cleveland, O. — Sgt. Frank Sinkovec, 27, is back in action with his unit after recovering from wounds received on the French front June 29, according to word received by his parents, Mr. and Mrs. Frank Sinkovec, 1213 E. 173rd St.

He entered the Army in December, 1942, and was sent overseas last February. He is a former employee of the Reliance Electric Co. His brother, Pvt. Conrad, is in Australia.

Wounded in France

Cleveland, O. — Infantry Sergeant Albert Perna, 25, of 969 Nathaniel Rd., suffered a bullet wound in the arm while fighting in France on Sept. 2, the War Department reported today. He is now in an English hospital.

Sgt. Perna, the husband of Mrs. Ann Perna, and father of 2-year-old Regina, has served overseas since last June. The son of Mrs. Regina Perna, 939 Evangeline Rd., he worked for the Una Welding Co.

Missing in Italy

Cleveland, O. — Missing since action in Italy Sept. 14 is Pfc. Wencel A. Frank, 30, husband of Mrs. Helen Frank, 6322 Carl Ave. He has served with the Fifth Army for 11 months.

Pvt. Frank, the father of two children, Robert, 5, and Helen Marie, 2, is a graduate of Cathedral Latin School, and attended John Carroll University. Before entering service last October, he attended St. Vitus Church. He wears the Infantry Combat Badge.

Serving in India

Cleveland, O. — Pvt. Herman Korensek, 22, a Signal Corpsman in India, is the son of Mr. and Mrs. Herman Korensek, 7415 Aberdeen Ave. A former employee of the National Acme Co., Pvt. Korensek entered the Army in February, 1943.

JO RAMUTA BLASTS 567 SERIES, 231 SINGLE FOR NEW JOLIET LADIES' HI

Joliet, Ill. — The cool-zippy weather evidently pepped up the Joliet KSKJ Bowlerettes, for good scores were the rule rather than the exception, consequently most of the individual averages were boosted. The Gorsich Markets whitewashed the Bluth Grocers with their three victories. For the victorious Gorsichs, Jo Ramuta blasted a 567 series, including a 231 game to put herself in the leadership of individual high game and high series class.

Avsec Printers stayed on top in the league standings by winning two games from the Papesh's Tavern. Therese Ambrose piloted her team with a series of 526, while for the Papesh's Tavern, Ann Papesh gathered a 496 series.

The Joliet Office Supply beat the Tezak Florists 2 to 1 with Betty Martineich chalking up a neat 515 series. Helen Keith was high for the losers with a 508 series.

The Peerless Printers took two games from the Zema Drugs. Vida Zalar pitched three nice games with a 220 game to tally a 526 series. Gen Laurich did best for the Tezaks with a 470 series.

Ten-Pin Chatter

To date the highs for the year are: Avsec Printers 1794 series and 661 game ... Jo Ramuta 567 series and 231 game ... Vida Zalar's average of 171-9 ... Newcomers into the 200 Club are Jo Ramuta and Vida Zalar ... Who will be the next one to join the club? ... Thanksgiving is just around the corner ... Turkeys are quite popular with the keggers ... Marie Terlep put the jinx on Dot Zlogar's bowling ... High scorers: Jo Ramuta 231 and 188; Vida Zalar 220; Gen Laurich 195; Therese Ambrose 193 and 187; Helen Keith 179; Ann Papesh 178 and 171; Mayme Umek 175, and Betty Martineich 174 and 173 ... Don't forget Thursday, Oct. 26th ... Save a 50

cent fine ... Come dressed in costume ... Newsy.

Joliet KSKJ Ladies Bowling League Standings

	W. L. Pct.
Avsec Printers	9 3 .750
Papesh Tavern	8 4 .667
Joliet Off. Supply	8 4 .667
Gorsich Market	7 5 .583
Peerless Printers	5 7 .417
Bluth Grocers	5 7 .417
Zema Drugs	4 8 .333
Tezak Florists	210 .167

Dies in France

Cleveland, O. — Armored Infantry Sergeant Paul W. Fabian, 38, died in France on Aug. 6, his brother, John Fabian, 1837 Alcoy Rd., learned.

First reported wounded on Aug. 5, a second telegram informed his brother that the sergeant was missing since action on that date. A third telegram verified the first after which the final War Department message came, saying that Sergeant Fabian died of wounds suffered on Aug. 6.

A graduate of East Technical High School, he was a dancing teacher until the beginning of the war. Fabian entered the service in April, 1942, trained at Camp Polk, La., and went overseas in January.

—MAKE IT 40 IN 44!—

Wounded in France

Cleveland, O. — During infantry action in France on Sept. 26, Pfc. Henry Glavan, 22, was wounded, the War Department notified his parents, Mr. and Mrs. Anthony Glavan, 1279 E. 55th St.

He is a graduate of East Technical High School and was employed by the Chicago Pneumatic Tool Co. Pfc. Glavan entered the service April, 1943, and was a member of an ASTP unit. He went overseas with the infantry in June. His brother, Pfc. Frank, is also serving overseas.

—MAKE IT 40 IN 44!—

* FAT FACTS *

NEWS FROM HOME VIA V-MAIL, NEWSREELS AND SERVICE NEWSPAPERS REACHES MORE THAN 3,500,000 FIGHTING MEN OVERSEAS..

USED KITCHEN FAT HELPS MAKE PICTURE FILM & PRINTING INK.

V-MAIL LETTERS DELIVER MILLIONS OF PERSONAL MESSAGES AND THEIR WORLDWIDE USE IS GROWING BY "LEAPS AND BOUNDS"

WHEN YOU SAVE AND TURN IN USED KITCHEN FAT YOU HELP V-MAIL AND YOU GET CASH AND RATION POINTS FOR YOURSELF!

OUR
PAGE
WAR
KITCHENby
FRANCES
JANCER
1110 Third St.
La Salle, Ill.

Lemon Meringue Pudding

½ cup water, 1½ teaspoons grated lemon rind, ¼ cup lemon juice, 1/3 cup butter, 1 cup sugar, 2 eggs, separated, 2 cups fresh, soft bread crumbs.

Add water to lemon rind and juice. Cream butter, add ¼ cup sugar and beat well; beat in egg yolks and stir in crumbs and water-lemon mixture. Turn into greased baking dish, place in pan of hot water and bake in moderate oven for 30 to 35 minutes, or until firm. Beat egg whites until stiff, add remaining ¼ cup sugar gradually, beating until blended. Spread on pudding and bake 15 minutes longer, or until meringue is delicately browned. Makes 6 portions.

Cranberry Custard Pie

4 cups cranberries, 1½ cups sugar, 3 eggs, slightly beaten, ¼ teaspoon salt, dash of cinnamon, 1¼ cups scalded milk.

Line pie plate with pastry. Put cranberries through food chopper using finest knife; add 1¼ cups sugar and heat until sugar is dissolved, stirring constantly. Spread over bottom of pastry lined plate. Combine eggs, remaining ¼ cup sugar, salt and cinnamon; gradually stir in milk. Pour custard mixture over cranberries and bake in hot oven 10 minutes. Then reduce heat to moderate and bake 30 to 40 minutes longer. Makes 1 nine inch pie, with one crust.

Date Torte

¼ cup flour, ½ teaspoon baking powder, ¼ teaspoon salt, ¾ cup sugar, 2 eggs, well beaten, ½ teaspoon vanilla, 1½ cups chopped dates, 1½ cups broken walnut meats.

Mix and sift flour, baking powder and salt. Beat sugar into eggs; add vanilla and stir in date and nut mixture; then add flour mixture. Turn into greased shallow pan and bake in a slow oven for 50 to 60 minutes, or until mixture springs back when pressed with the finger. Serve cold in same dish; topped with whipped cream; or serve in squares on individual plates and top with cream. Makes 6 to 8 portions.

Cranberry Sweet Potatoes

6 large sweet potatoes, 1½ cups canned cranberry sauce, 3 tablespoons butter, 1/3 cup brown sugar, 1 teaspoon salt, ½ cup finely chopped nuts.

Boil sweet potatoes, peel and cut in halves lengthwise; scoop out halves slightly and place in greased baking dish, fill centers with cranberry sauce and top with remaining halves. Melt butter, add sugar, salt and nuts; spread over potatoes. Bake in moderate oven for 20 to 25 minutes or until lightly browned. Makes 6 portions.

Two men looked out through their prison bars. The one saw mud; the other, stars.

VETERAN GOES ON A MILK SPREE,
AWAITS WIFE FROM AUSTRALIA

By Janice Fleming

Captain Roy S. Turk has been on a "drinking spree" since his arrival home last week. His score today is 72 glasses—of milk.

Milk was one of the things he missed during his seventeen months' daily piloting a B-25 bomber in the South Pacific.

And now that he's home with his mother, Mrs. Anne Turk, 391 E. 250th St., Euclid, he's missing his pretty Australian wife, "Babs," who will join him in the States next month. But he's catching up on his milk diet.

Captain Turk has much to say about Australian women.

They Cover Their Knees

"Most of the girls have no ideas of style. They wear their dresses only a few inches above their ankles. When I got back to the States it seemed that all I saw was knees," he remarked.

"They have on clever hair styles. The high school girls just aren't sharp. Most of them dress in uniforms and look alike. I noticed, too, that most of the girls there haven't learned to walk gracefully.

"You can walk down Euclid Ave. and see dozens of beauti-

ful girls. But in Australia you have to look a long time to find one.

"My wife is one of those girls. She has fair hair and a beautiful smile. She was graduated from a women's college at 18. She's 21 now; I'm 26.

"Babs isn't really Australian. She was born in Ireland and has been back there to visit twice. She's so anxious to come to Cleveland.

"She spent weeks in the library studying about this city. She knows the mayor's name, the population—and a lot of things I don't know about my home town.

"She got a pretty good idea what it would be like from Ray Turk, the News correspondent. He visited us one evening and we got pretty well acquainted.

"He called and asked to meet us—said he was writing stories for the News. We had him out to dinner. 'Babs' is a good cook. Then we sat at the table till 8 o'clock just talking about home."

The captain attended Western Reserve before being called for service. He was one of the first draftees and left in January of 1940.

STRAIGHT THINKING WITH A VIEW
TO STRAIGHT LIVING

"A nation is no better than the aggregation of families of which it is made up; hence there is no work more important than helping fathers and mothers understand the responsibility that is theirs as rulers of the home kingdom. For them, straight thinking with a view first to straight living, and then to a true understanding of their vocational work as parents, is absolutely essential."

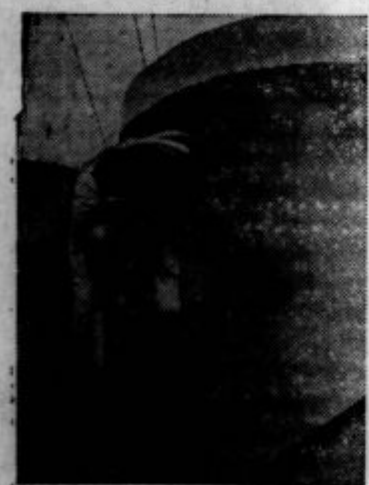
Those words fairly flew from the eloquent lips of the Rev. Patrick J. Carroll, C. S. C., editor of The Ave Maria, Notre Dame, Ind.

I wish I could deliver that message to you with the same vehemence with which Father Carroll gave it to us. His eyes flashed, his face reddened, his sturdy figure with hits crown of silvery hair seemed to become sturdier and stronger as if to add emphasis.

If you read the weekly magazine which Father Carroll edits or if you have read his books, you are not surprised. His readers know how deep-seated and strong is his love of true family life. And we might add that "straight thinking with a view to straight living" can be said to be a key to the prodigious success that has accompanied Father Carroll's work as writer, teacher and administrator, but above all as priest of God.

"Straight thinking with a

Fat For The Funnel

At the Consolidated Shipyard in Morris Heights, N. Y., Mike Engel is painting the funnel of a P.C. vessel, the patrol craft, using the special high resistant paint which imparts a hard, glossy surface that defies corrosion and hard wear. The by-products of used kitchen fat are essential ingredients in the manufacture of this paint.

USED FAT MAGIC

JOLIET MEN'S LEAGUE

(Continued from page 7)

with an abundance of good health and happiness . . . if the girl spectators are being bothered with weak hearts blame it on the bowlers who come so close to picking off the big splits . . . but never make them . . . better be careful, girls, and save your hearts . . . these KSKJ men bowlers are always trying and you'd be surprised how many splits are marked up as spares eventually . . . John Culik is all smiles . . . we found out why . . . his son, Tony, U. S. Navy, is home on furlough . . . the boys seem to have gotten over the habit of fouling . . . the bell doesn't ring any more . . . that's good . . . the present standings:

	W. L.	Pct.
Tezak Florists	7 5	.583
Sloveic Coals	7 5	.583
Avsec Printers	7 5	.583
Eagle Store	6 6	.500
Peerless Printers	5 7	.417
White Fronts	4 8	.333

Killed in France

Cleveland, O. — Veteran of the Sicilian and Italian campaigns, Cpl. Frank F. Krasoc, 30, was killed during action in France on Sept. 16, the War Department notified his father, Paul Krasoc, 1533 E. 172 St.

Cpl. Krasoc, who had been in the Army since June, 1941, and overseas since May, 1943, was a graduate of Collinwood High School.

Besides his father, he is survived by a sister and three brothers, one of whom, Cpl. Paul, is in Hawaii.

Missing in Action

Cleveland, O. — Pfc. Steven Markolia, 19, son of Mr. and Mrs. Steven Markolia, 6527 Schaefer Ave., has been missing since action in France on Sept. 17, the War Department disclosed.

The infantryman has been overseas since March. He saw action in Italy and France. A graduate of Cathedral Latin High School, Markolia was inducted on July 20, 1943, and trained at Camp Fannin, Tex. He is a former employee of the Sterling and Welch Co.

Wounded in Germany

Cleveland, O. — Mrs. Matilda Smerdel has been notified that her son, Pvt. Stanley Zupon, was seriously wounded in Germany Sept. 20. The 39-year-old infantryman has an 18-year-old daughter, Florence.

Pvt. Zupon worked at the Cleveland Tractor Co. prior to his induction. He has been overseas since May. A sister, Seaman Virginia Smerdel, is with the WAVES in Oklahoma.

forces which can deflect folk, especially parents, from the paths of straight thinking and therefore of straight living?—Universe Bulletin.

"TOO OLD"

Following is an extension of remarks of Hon. Virgil Chapman of Kentucky in the House of Representatives, Thursday, Sept. 21, 1944.

Mr. Chapman: Mr. Speaker, under leave to extend my remarks, I include a poem by James Patrick McGovern, a member of the bar of the District of Columbia and an officer in the United States Army during the First World War, which I think expresses the sentiments of many gallant veterans of that war who have been denied the privilege of serving in the present World War on account of age. The poem is as follows:

"TOO OLD"

The surge of battle rises everywhere,
From camp and field to office,
home and street;
The soldier's vibrant step, the drums' deep beat,
Stir the blood even as they fill the air.
But who are they that, chafing, stand and wait,
Though speed is victory and man's the need?
Why must they press, while none will pay them heed,
To serve at any cost, in scorn of fate?

Scarred veterans whose valor shone before,
They have stepped forth to take their posts again;
"Too old, too old," they hear in a refrain,
As their steeled honor urges them the more.

Faith with their past, which knew no compromise,
Calls them to fight until their life tide dies.
—James P. McGovern.

"A HOUSE OF PRAYER"

"My house is a house of prayer," Our Divine Lord tells us. Certainly most of us realize this and conduct ourselves accordingly. Since the Church is His house and since He is truly present we naturally act with more politeness than when visiting the home of one of our earthly friends.

But, since we are human, we are often forgetful and thoughtless and sometimes with the best will in the world we drift into habits that are hardly becoming in Church. Ordinary society has rules of polite behaviour which must be acknowledged and followed if we do not wish to be looked upon as boorish and uncultured. So, too, the Church has rules of conduct which we must follow if we are to be considered as Christian gentlemen and gentlewomen.

For example, the making of the sign of the Cross. It might well be compared to a soldier's salute which we know must be made precisely according to rule. Our sign of the cross is our salute to Christ in the tabernacle, and naturally should be made as reverently as possible.

Then, too, our genuflection which should be a reverent act of homage and respect to our King of Kings. It seems almost superfluous to say that we should genuflect on our right knee and that our knee should touch the floor.

Of course, we've been doing it for years, and don't have to be told about it, but if only we could "see ourselves as others see us!"

Just for the record then we might review our improvement in our efforts to be at Mass on time, to stay in Church till the priest has left the Altar and in the future to make an especial effort to make the sign of the Cross and to genuflect as reverently as possible. — St. Aloysius Bulletin.

—MAKE IT 40 IN 44!—

JUVENILES GIVE CAUSE FOR
JUVENILE DELINQUENCY

The country is rightfully worried about the rise of crime among the youthful members of our society. What has caused it? What will end it? These questions interest all of us. Answers have been given by clergymen, social workers, judges, teachers and parents. In fact, it seems that all were queried except the young people themselves.

The Institute of Student Opinion must be given credit for thinking of putting the question to them. We are glad they did for the answers are illuminating and instructive. A national poll of 93,913 young people of junior and high school ages was taken. When they were asked what was the cause of student vagaries and aberrations the response was almost staggering. The young people said that their parents were not strict enough with them!

They were specifically asked if they were in the place of their parents would they allow their 16-year-old sons and daughters to do as they please?—Selected.

A FATHER BREAKS THE NEWS
OF SONS DEATH

How would YOU say it?

Well, here's how a Cincinnati father broke the news to his son, a Jesuit novice studying at the Milford, O., novitiate when he received word from the Navy Department that another son, a sailor, had been killed in action in the taking of Saipan. He wrote:

"Dear Son:

"I have the same unpleasant duty that my father had in the other World War. That was to advise me that Larry had died at Great Lakes, which information came to me in France.

"Now I am writing to you that our Joe, the second eldest, has passed away in action and has given his all for God and country.

"It is rather coincident that my brother Larry was also the second eldest, and therefore my father and I have experienced the same loss, and you, my son, have the sorrow of your brother's death as I had. Further, Larry and Joe were of the same type—fine, clean, upright and strong.

"It is my fervent belief that uncle and nephew are now in Heaven together. Mother and I and all the children are reconciled to God's Will and I do not have to mention that I know you are, too. We just have to choke up those tears that gather from time to time and know that God in His abundant goodness has a plan for Joe, and I hope that all will be better soldiers under Christ's banner for the loss of such a son and brother.

FATS FOR SAILORS

Lines that moor P.C. boats must be as strong and durable as human ingenuity can make them. Here at Consolidated Shipyard in Morris Heights, N. Y., is W. J. McCloud, tying coils of the seal marine rope that fits the Navy's specification. By-products of used kitchen fat are needed to process this tough marine rope.

"Mother, Mary and Dick had just returned from the depot last evening after seeing Tom off and were hardly in the house when the boy brought the ad telegraphic message. We telegraphed to Tom, and what a shock for him, as he was continually saying, 'If I could only hear from Joe before leaving.' Maybe Tom told you he had applied for transfer to another ship. We know he had in mind to get into the Pacific Ocean with the hope of meeting Joe.

"We have made arrangements for a requiem high Mass for Joe at Holy Family Monday, July 24, at 9 a. m. We know you will be there in spirit. Father Joe will sing the Mass, and we are planning on John and Dick serving.

"I must again say Mother is a real Christian in her sorrow, and it is no wonder you are where you are, with her as an example. All send their sympathy, and may God bless and sustain you at this time. Love, "Dad."

GEORGE WASHINGTON'S
PRAYER

"Almighty God, we make our earnest prayer that Thou wilt keep the United States in Thy Holy protection; that Thou wilt incline the hearts of the citizens to cultivate a spirit of subordination and obedience to government; to entertain a brotherly affection and love for one another and for their fellow citizens of the United States at large."

The above prayer was recited by George Washington after his inauguration. It is from a copy found in his pew at St. Paul's Chapel, in New York City.

Wounded on Peleliu Island

Cleveland, O. — Marine Pfc. Joseph Ziganti Jr., 21, suffered chin, neck and right leg wounds during action on Peleliu Island, his parents, Mr. and Mrs. Joseph Ziganti, 352 W. 56 St., learned from the War Department.

A former employee of the Ohio Crankshaft Co., he entered the Marines in December, 1942.

Paradise Unlost

All life is loss; for it delays, The vision of Thy Face. Yet, nothing, Lord, is lost to him, Who hath not lost Thy grace.